

Cabin in Woods

Bergama'nın Kozak Yaylası'nda bulunan Ediz Demirel Works imzalı "Cabin in Woods" topoğrafyayla fiziksel temas kurarken çelik kabuğuyla çevresinden bilinçli biçimde ayrılarak yer ile yabancılaşma arasında sağladığı gerilimli dengeyle kullanıcıları mekanı farklı açılardan deneyimlemeye davet ediyor. Eski bir üzüm bağının içerisindeki mevcut kuru taş set duvarlarından birinin üzerine oturan Cabin in Woods, bir yandan var olan dokuya asgari düzeyde müdahale ederken diğer yandan çelik yapı sistemi

ve metal cephesiyle doğadan tümüyle ayrışıyor. Yapı, topoğrafyaya oturan temelini merkezindeki bir çukur ve onu saran metal bir kabuktan ibaret olarak tanımlanıyor. Bu çukur, insanları bir araya gelerek ateşin çevresinde ısınmaya, sohbet etmeye ve mekanı farklı açılardan deneyimlemeye davet ediyor. Islak hacimler ve diğer fonksiyonlar, bu merkezi yapıya eklenmiş birer eklenti gibi. Kabuk içinde oluşturulmuş bir asma kat ise yatma ve çalışma alanlarını tanımlıyor.

(Sayfa 16)

SÖYLEŞİ

SANAA:

"Mimarlık, sabit bir cevap değil, bir tür arayıştır..."

(Sayfa 12)

İÇ MİMARİ

Endo Endüstriyel
Fabrika ve Yönetim
Ofisleri

(Sayfa 18)

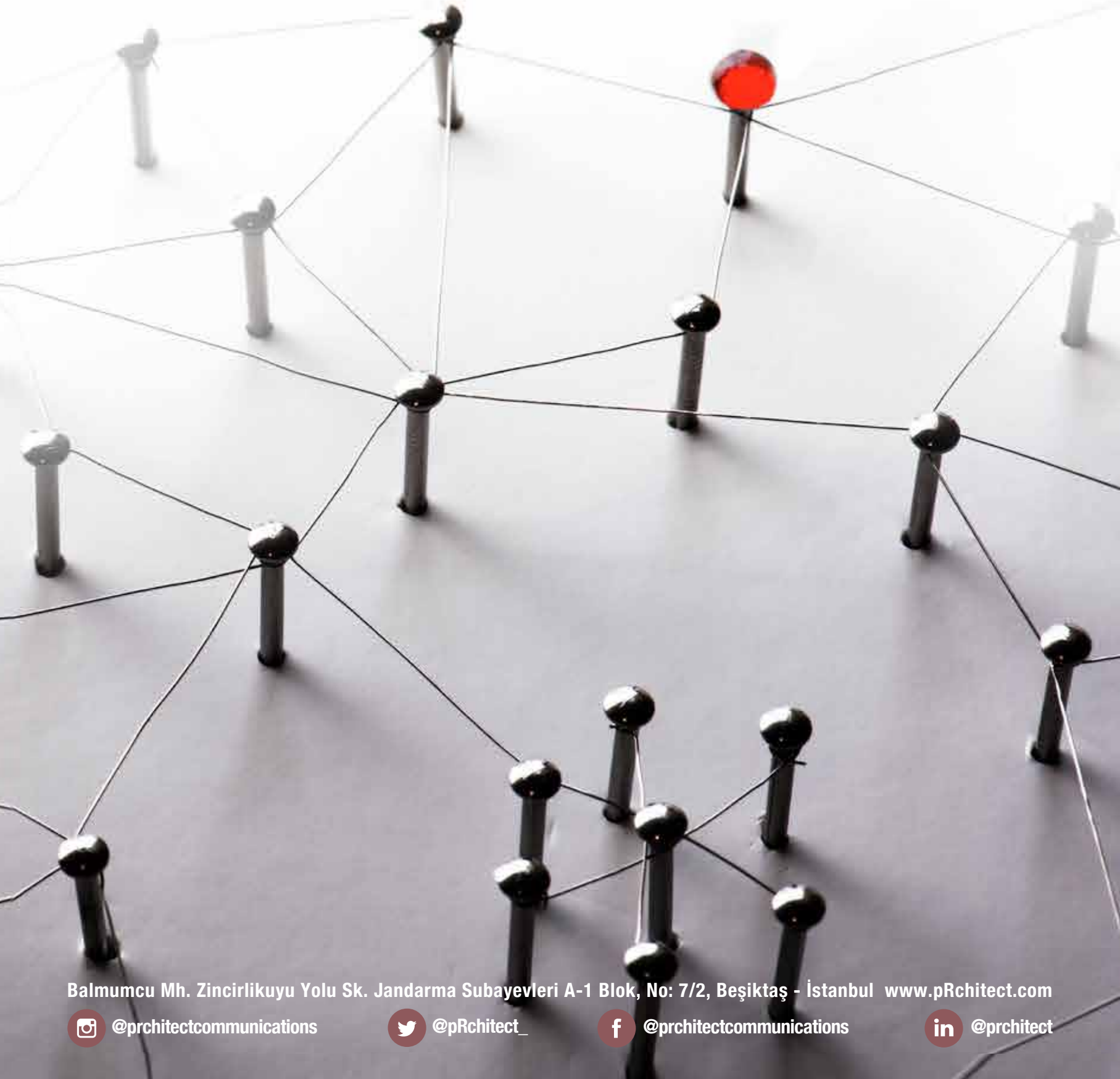
DOSYA

Deneyimi Tasarlamak:
Ziyaretçi Merkezleri

(Sayfa 20)

**Mimarlık, tasarım ve yapı sektörlerine özel
stratejik iletişim danışmanlığı...**

Balmumcu Mh. Zincirlikuyu Yolu Sk. Jandarma Subayevleri A-1 Blok, No: 7/2, Beşiktaş - İstanbul www.pRchitect.com

@prchitectcommunications

@pRchitect_

@prchitectcommunications

@prchitect

İÇİNDEKİLER

4 Gündem: WAF 2025 Finalistleri Belirlendi

10 Dünyadan: Fenix

16 Mimari: Cabin in Woods

20 Dosya: Deneyimi Tasarlamak, Ziyaretçi Merkezleri

9 Suha Özkan: Sergei Tchoban Bodrum'daydı

12 Söyleşi: SANAA

18 İç Mimari: Endo Endüstriyel Fabrika ve Yönetim Ofisleri

22 Sektörden

Yasemin Şener Mimar

ysener@yapidergisi.com

Her yıl milyonlarca insan, dünyanın dört bir yanındaki ekolojik rezervlere, ulusal parklara ve tarihi alanlara yolculuk ediyor. Bu alanlar yalnızca doğal güzellikleri ya da tarihi önemiyle değil; sundukları atmosfer, uyandırdıkları duygular ve bıraktıkları izlenimlerle ziyaretçileri etkisi altına alıyor. İşte bu noktada, ziyaretçileri sıradan birer yönlendirme ya da bilgilendirme biriminin ötesine geçiyor ve aynı zamanda mimarileriyle doğanın, tarihin ve kültürel belleğin birer tercümanlarına dönüşüyor.

Ziyaretçi merkezlerinin her biri bulunduğu bağlamla farklı şekillerde etkileşime geçiyor: Kimi doğaya karışıyor, kimi çevresiyle diyalog kuruyor, kimi ise mekana dair yeni anlamlar üretiyor. Mimarlık burada yalnızca inşa edilen bir yapı değil, hissedilen ve hatırlanan bir deneyime dönüşüyor.

Mimarlığın sessiz ama etkili bir anlatıya evrildiği, mekanın ruhuna dokunan, yalnızca gezginlere bilgi vermekle kalmayıp duylara hitap eden, dünyanın farklı coğrafyalarında, farklı turistik mekanlar ve topoğrafyalarla etkileşim kuran nitelikli ziyaretçi merkezlerini Dosya sayfalarımızda bir araya getirdik.

2025 RIBA Kraliyet Altın Madalyası'nın sahibi olan SANAA'nın kurucuları Kazuyo Sejima ve Ryue Nishizawa ile mimarlığın dününden yarınasına; ışık, sezgi, kamusal ve zamanla kurduğu ilişki üzerine gerçekleştirdiğimiz sohbeti Söyleşi bölümümüzde bulabilirsiniz.

Bergama'nın Kozak Yaylası'nda bulunan, topoğrafya ile fiziksel temas kurarken çelik kabuğuyla çevresinden bilinçli biçimde ayrılarak yer ile yabancılar arasında sağladığı gerilimli dengeyle kullanıcıları mekanı farklı açılardan deneyimlemeye davet eden Ediz Demirel Works imzalı "Cabin in Woods" projesini

Mimari sayfalarımızda inceleyebilirsiniz. Brüt betonun endüstriyel soğukluğunu sanatla, renklerle ve modern teknolojilerle dönüştürerek işlevselliği, estetik ve samimi bir atmosferle buluşturan Selina Kazazoğlu Interior & Product Design tasarımı Endo Endüstriyel Fabrika ve Yönetim Ofisleri'ne İç Mimari sayfalarımızda yer verdik.

MAD'ın Avrupa'da ilk tamamlanan kültürel projesi olan ve Rotterdam'ın tarihi liman bölgesinde yer alan, göç temalı yeni sanat müzesi Fenix ile ZAV Architects tarafından İran'ın güneyinde, Basra Körfezi'ndeki Hürmüz Adası'nda tasarlanan Majara Konutları'nı Dünyadan sayfalarımızda ele aldık.

Gündem sayfalarımızda mimarlık ortamındaki yarışmalar, etkinlikler ve önemli gelişmeler ile Suha Özkan'ın "Sergei Tchoban Bodrum'daydı" başlıklı yazısını bulabilirsiniz.

Milliyet Mimarlık dergisinin dolu dolu içeriğini ay boyunca www.milliyet.com.tr ve www.yapidergisi.com web siteleri üzerinden e-dergi olarak indirebilirsiniz. Ayrıca Milliyet Mimarlık'a Shopier uygulaması üzerinden satın alarak ay boyunca ulaşabilmeniz mümkün. Keyifli okumalar dilerim...

Milliyet Mimarlık

27 Temmuz 2025 Pazar - Yıl: 5 | Sayı: 54

Yayın Yönetmeni
YASEMİN ŞENER

Gülce Halıcı / Editör
Ebru Şevli / Editör

Grafik Tasarım
DENİZ ÖZMEN

Sorumlu Müdür
MURTAZA GÜRLER

EDİTORYAL YÖNETİM
pRchitect iletişim
Balmumcu Mah. Zincirlikuyu
Yolu Sok. 7/2
Beşiktaş / İstanbul
0212 809 28 72
milliyetmimarlik@prchitect.com
www.prchitect.com

Reklam Rezervasyon
PRCHICTECT İLETİŞİM LTD. ŞTİ
info@prchitect.com

YÖNETİM YERİ
100. Yıl Mah.
2264. Sok.
Demirören Medya
Center No:1/51
Bağcılar / İstanbul
0212 337 99 99

BASILDIĞI YER
Özlem Matbaacılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti.
Litos Yolu, 2. Matbaacılar
Sitesi, A Blok, Bodrum Kat
No:18A11 Topkapı/İstanbul
Sertifika No: 45257

Genel Dağıtım
TURKUVAZ DAĞITIM
PAZARLAMA A.Ş.

Bu ek,
Milliyet Gazetesi için
pRchitect iletişim
tarafından
hazırlanmıştır.
İçeriğindeki haber,
yorum, fotoğraf vb.'den
Milliyet Gazetesi
sorumlu değildir.

GÜNDEM

WAF 2025 Finalistleri Belirlendi

Ritual Space, GEOMIM.

Dünya Mimarlık Festivali WAF 2025, 12-14 Kasım tarihleri arasında Miami'de yarışacak olan 468 projeyi duyurdu. Finalistler arasında Türkiye'den 15 adet proje yer alıyor.

Küresel mimarlık ortamının nabzını tutan World Architecture Festival WAF (Dünya Mimarlık Festivali) 2025 kapsamında Miami'de, canlı jüri değerlendirmesi ile 12-14 Kasım tarihlerinde yarışacak olan 468 adet projeyi içeren kısa liste açıklandı. Toplamda 781 adet katılımcı proje arasından seçilen finalistlerin arasında Türkiye'den de tasarımlar yer alıyor. Dünyanın dört bir yanında tasarlanan projelerin yanı sıra, festival katılımcılarına küresel bağlantılar kurma fırsatı ve diğer etkinlikler ile kendilerini geliştirme şansı sunuluyor.

Tamamlanmış Yapılar kategorisinde finale kalan 235 proje içerisinde Kültür Yapıları alt kategorisinde MAA – Melike Altınışık Architects tasarımı Seul Robot ve Yapay Zeka Müzesi; Otel ve Eğlence Yapıları alt kategorisinde GEOMİM imzalı Ritual Space; Ev ve Villa alt kategorisinde Atelier Hakan Demirel tasarımı Atelier Ahmet Oran ve GAD Architecture tasarımı Vourla House; Yüksek Eğitim ve Araştırma Yapıları kategorisinde ise EAA-Emre Arolat Architecture imzalı ODTÜ Araştırma Parkı yer alıyor. GEO_ID tarafından tasarlanan

Seul Robot ve Yapay Zeka Müzesi, MAA.

Maxx Royal Bodrum Resort ise WAF Interiors kapsamında Otel kategorisinin içerisinde finalist olarak açıklandı.

Henüz inşa edilmemiş projelerin ödüllendirildiği Geleceğin Projeleri kategorisi içerisindeki 157 projenin arasında Türk mimarlar tarafından tasarlanmış sekiz adet proje bulunuyor. Mental Design Works tasarımı Bolu Yeşil Camii Kamusal Projeler kategorisinde; Bilgin Architects tasarımı Bursa Hızlı Tren İstasyonu Altyapı Projeleri kategorisinde; Atelier Hakan Demirel imzalı Inside Out Houses Ev alt kategorisinde ve GAD Tasarımı

Polat Levent ise Konut Projeleri alt kategorisinde finalist olarak belirlendiler. EAA-Emre Arolat Architecture tarafından tasarlanan dört adet proje Geleceğin Projeleri kapsamında kısa listeye seçildi. Kültür Projeleri alt kategorisinde, Abdraev Concert Hall and Music School ve Dunescape Masterplan For The Historical Center of Badr Battlefield; Ticari ve Karışık Kullanım Projeleri alt kategorisinde The Park; Rekreasyon Odaklı Yatırım Projeleri alt kategorisinde ise Le Meridien Antalya seçildi. Foster + Partners tarafından geliştirilen Hatay Masterplan önerisi de Geleceğin Projeleri kapsamında, Masterplan alt kategorisinde finale kalan projeler arasında bulunuyor.

www.worldarchitecturefestival.com

World
Architecture
Festival 2025
Finalist

2026 Sharjah Mimarlık Trienali

Sharjah Mimarlık Trienali'nin 2026 yılında gerçekleşecek olan üçüncü edisyonu için tema "Başka Türlü Mimarlık: Ortak Gelecekler İçin Kamusal Altyapılar İnşa Etmek" olarak belirlendi. 2026 yılında üçüncü kez düzenlenecek olan Sharjah Mimarlık Trienali'nin genel amacı, Körfez Bölgesi'nin ve Küresel Güney'in mimarlık ve tasarım alanında gerçekleşecek olan tartışmalarına ve üretimlerine bağlam ile ilişkili bir zemin sağlamak. Trienalin bu edisyonu için Vyjayanthi Rao küratör ve Tau Tavengwa da yardımcı küratör ortak açıklanmıştı. Küratöryal metin ana hatlarıyla, bugün içerisinde yaşadığımız dünyanın ihtiyaçlarına ve öncelikli olarak tartışılması gereken sorunlara mimarlık pratiğinin eski yolları ile yaklaşmak yerine,

karşılıklı bağımlılık ve özen üzerinden kurulan, birlikte yaşama biçimimizi kolaylaştıran yöntemler üzerine düşünmeye davet ediyor. İçerisinde yaşadığımız ve her an değişerek başkalaşan küresel ağların ortasında mimarlığın ve ilişkili meslek alanlarının rolünü sorgulayan metinde; "Bazı yerlerde yeni mega-altyapı ağlarıyla birbirine gevşek bağlarla bağlanan, bazı yerlerde ise çöken ya da yetersiz kalan bu dinamikte, mimarlığın rolü nedir? Kesin tanımların ve mutlak doğruların artık yeterli olmadığı bir ortamda, mimarlık nasıl yeni bağlantı biçimlerini besleyebilir?" soruları soruluyor. Her zamanki gibi mimarlık yapmak yerine "başka türlü" bir mimarlığın sınırlarını keşfetmek amaçlanıyor.

www.sharjaharchitecture.org

Ulus Arkeopark Tamamlandı

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ulus Tarihi Kent Merkezi'ni kültür ve turizm odaklı bir çekim noktası haline getirmek amacıyla yürüttüğü "Roma Tiyatrosu ve Arkeopark Projesi"ni tamamladı. 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanı üzerinde yer alan projede restorasyon, çevre düzenlemesi ve aydınlatma çalışmaları başarıyla tamamlanarak geçici kabul işlemleri gerçekleştirildi. Proje kapsamında Ankara Roma Tiyatrosu'na ait özgün taşlar, tiyatronun kuzeydoğu aksında sergileniyor. Bu alanda oluşturulan

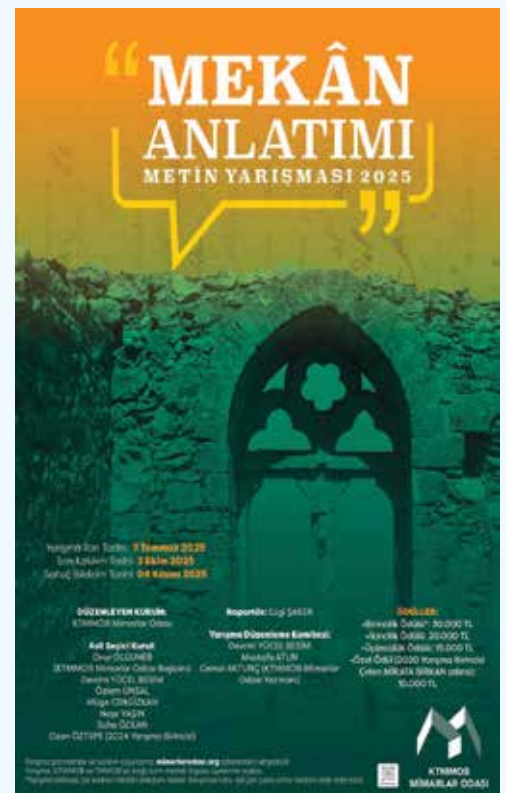
aydınlatmalı yürüyüş yolları, ziyaretçilere tarihsel dokuyu estetik bir ortamda keşfetme fırsatı sunuyor. Belediye, bu projeye sadece tarihi yapıları korumayı değil, aynı zamanda Ankara'nın turizm potansiyelini artırmayı ve tarih bilincini güçlendirmeyi hedefliyor. Yeni açılan Arkeopark, yalnızca bir arkeolojik alan değil; seyr terasları, bilgi panoları, çocuk oyun alanı, sergi ve peyzaj alanları gibi donatılarla çok yönlü bir kültürel cazibe merkezine dönüşüyor.

www.ankara.bel.tr

Mekan Anlatımı Metin Yarışması 2025

KTMMOB Mimarlar Odası tarafından organize edilen ve geleneksel hale gelmiş olan Mekan Anlatımı Metin Yarışması'nın yedincisi düzenleniyor. Yarışmaya gönül vermiş jüri üyelerinin deneyimleri ve ekibe yeni katılanların enerjisiyle zenginleşen yarışma 2018 yılından beri artan bir heyecan ile sürdürülüyor.

Bu yıl jüri üyeleri; Mimarlar Odası Başkanı Onur Olguner, Yarışma Düzenleme Komitesi Üyesi Devrim Yücel Besim, kent araştırmacısı Özlem Ünsal, Editör-Küratör Müge Cengizkan, Şair-Yazar Neşe Yaşın, Prof. Dr. Suha Özkan ve 2024 yılının yarışma birincisi Ozan Öztepe. Yarışmanın amacı daha önceki yıllardaki gibi; mekana ait çeşitli duygu, deneyim ve birikimleri paylaşacak farklı bir ortam yaratmak; dolayısıyla toplumsal belleği güçlendirecek bilgi ve görgüyü çoğaltmak. İletişim aracı ise Türkçe yazın dili. Yarışma, mekansal çevre tasarımının çok disiplinli yapısına olan inançla, KTMMOB veya TMMOB içindeki meslek örgütlerinden birine üye olan herkese açık. "Mekan" veya "mekansal çevre" üzerine düşünüp bu üretimlerini yazıya dökenler yarışmaya davet ediliyor. Değerlendirmeler sonucunda birinciye 30.000 TL, ikinciye 20.000 TL ve üçüncüye 15.000 TL ödül verilecek. Ayrıca 2020 yarışma birincisi Çelen Mirata Birkan adına 10.000 TL değerinde özel ödül verilecek. Yarışma birincisi, bir sonraki Mekan Anlatımı Metin Yarışması'nda, aslı jüri üyesi olma hakkını elde edecek. Yarışmaya son başvuru tarihi 3 Ekim 2025 olarak duyuruldu, sonuçlar 4 Kasım 2025'te açıklanacak.

mimarlarodasi.org

Şehrin İtirazı

14. Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali'nden bir seçki, Şehrin İtirazı temasıyla 14 Eylül 2025 tarihine kadar İstanbul'da sanatseverleri bekliyor. İstanbul'un en işlek noktalarından biri olan Mecidiyeköy Meydanı'nın kültür, sanat ve buluşma noktası Mecidiyeköy Sanat, küratörlüğünü Laleper Aytek'in üstlendiği sergiye ev sahipliği yapacak. "Şehrin İtirazı" sergisi, festivalde solo sergileriyle yer alan 17 fotoğrafçının 58 eserinden oluşuyor. Sergide, bu yıl festivalde ilk kez yer verilen "Gençlere Saygı" bölümünde eserleri sergilenen 6 genç sanatçının fotoğrafları da İstanbullularla buluşuyor.

"Şehrin İtirazı"nda A. Nur Türk, Cem Ersavcı, Deneş Huvaj, Dersu Saral, Dina Ogavona, Ece Nur Saygın, Emre Baykal, Gülbün Özdamar Akarçay, Murat Aslan, Mustafa Mesut Şık, Nur Sevim Başar, Reyhan Mente, Savaş Onur Şen, Sevil Alkan, Suzan Pektaş, Şafak Hacaloğlu ve Yasemin Çinal'ın çalışmaları yer alıyor. Sergi, 14. Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali'nin sürdürülebilirlik, yaygınlık ve görünürlük olmak üzere 3 ana eksen üzerinden kurgulanan yaklaşımını Bursa dışına taşıyarak İstanbul'da da sürdürüyor.

Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Kültür, Bursa Kent Konseyi ve BUFSAD ortaklığında ve Laleper Aytek'in küratörlüğünde düzenlenen 14. Bursa Uluslararası Bursa Fotoğraf Festivali kapsamında 10 farklı mekanda, 33 davetli solo sergide 1000'den fazla fotoğraf; açık çağrılı sergide ise 100 ulusal ve uluslararası fotoğrafçının katılımıyla 245 fotoğraf sergilendi. Küratör Laleper Aytek sergiyi: "Şehrin itirazı, şehre itirazımızdır aslında; bireysel/toplumsal itirazlarımızın, güncel/tarihsel itirazların; şehrin dokusu, mekanları, sokakları, sesleri, insanları, yüzleri,

kimlikleri kısaca şehrin bizdeki karşılığı ve duygusu üzerinden sesidir, çılgıdır. Birbirimizin sesini duymak, şehre katılmak, insanlarıyla buluşmak, kendi (iç) seslerimizi duymak ve duyurmaktır. Kendimizi, birbirimizi, hayatı, zamanı anlamak ve anlamlandırmak için bilmediğimiz hikayeler duymaya çok ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum" sözleriyle açıklıyor. "Şehrin İtirazı" sergisi, 14 Eylül 2025'e kadar pazartesi hariç her gün 10.00 – 18.00 saatleri arasında Mecidiyeköy Sanat'ta ücretsiz olarak sanatseverleri bekliyor.

ataturkkitapligi.ibt.gov.tr

Birlikte İnşa Etmek

Mısırlı mimar Hasan Fethi'nin (1900-1989) Birlikte İnşa Etmek, Yeni Gurna'nın Öyküsü adlı kitabı, Serpil Özaloğlu Merzi'nin çevirisi ve Aykut Köksal'ın editörlüğüyle, Arketon Yayınları arasındaki yerini aldı. Hasan Fethi, kitabında, mimarlık serüveninin iki boyutunu iç içe anlatıyor: Bunlardan ilki, geleneksel bir yapı malzemesi olan kerpici güncel uygulamalara taşımak; ikincisi ise, arkeolojik bir alan üzerinde olduğu için yeri değiştirilen Gurna köyünü, yeni yerinde köylülerle birlikte inşa etmek. Hasan Fethi, 1946'dan 1952'ye dek süren inşa sürecini anlatmakla kalmıyor, köylülerin yaşam ve sağlık koşullarını iyileştirme çalışmalarından, süreci yürütmek için devlet bürokrasisiyle girdiği mücadeleye uzanan geniş bir anlatı çerçevesi kuruyor. Hasan Fethi, kitaba yazdığı önsözde: "Bu kitap, kırsal kesimin yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik yeni bir yaklaşım için çağrıdır. Önerilerim özellikle köylüyü ilgilendirdiği için kitap ona ithaf edilmiştir." diyor.

Praemium Imperiale Ödülü'nün Kazananı Eduardo Souto de Moura

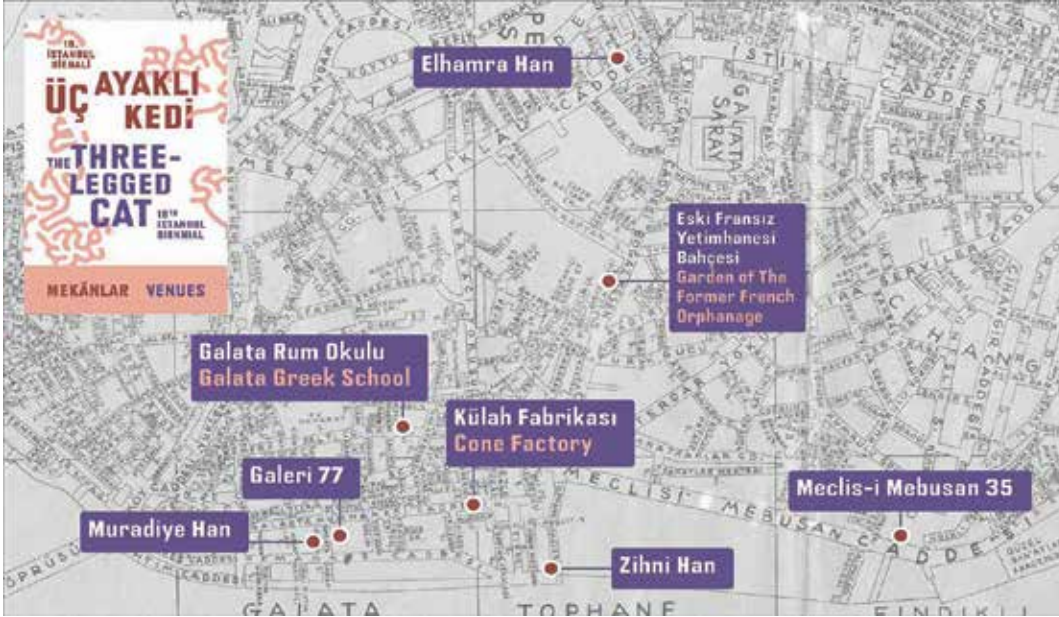
Portekizli mimar Eduardo Souto de Moura, zamansız ve yerle güçlü bağ kuran mimari yaklaşımıyla 2025 Praemium Imperiale Mimarlık Ödülü'ne layık görüldü.

1988 yılında kurulan Praemium Imperiale, eserleriyle küresel kültürel mirasa önemli katkılarda bulunan kişileri takdir etmek amacıyla veriliyor. Bu yıl 36'sı düzenlenen ödül, resim, heykel, mimarlık, müzik ve tiyatro/sinema alanlarında sanatçıların yaşam boyu başarılarını onurlandırıyor.

Japon Sanat Derneği, 2025 Mimarlık Praemium Imperiale Ödülü'nü Portekizli mimar Eduardo Souto de Moura'ya verdiğini açıkladı. Souto de Moura, hem zamana direnen nitelikte hem de bugünün ruhuyla güçlü bir ilişki kuran mimari üretimi nedeniyle bu ödüle layık görüldü.

Souto de Moura, 1952 yılında Porto'da doğdu; Porto Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nda mimarlık eğitimi aldı ve 1980 yılında kendi ofisini kurmadan önce Álvaro Siza ile çalıştı. Çalışmaları, özel konutlardan kamu binalarına kadar farklı ölçek ve tipolojilerde çeşitlilik gösteriyor. Bu projeler malzeme kullanımı, strüktür ve yerle kurduğu güçlü ilişkiyle öne çıkıyor. Önemli projeleri arasında, eski bir taş ocağına oyularak inşa edilen Braga Belediye Stadyumu; terakota renkli kütleleriyle tanınan Casa das Histórias Paula Rego ve bir binadan çok bir makineyi andıracak şekilde tasarlanan Viana do Castelo Kültür Merkezi yer alıyor.

18. İstanbul Bienali

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSUV) tarafından, 2007–2036 Bienal Sponsoru Koç Holding'in desteğiyle düzenlenen 18. İstanbul Bienali, "Üç Ayaklı Kedi" başlığıyla 20 Eylül–23 Kasım 2025 tarihleri arasında ziyaretçilerle buluşacak. Bienal kapsamında 40'ın üzerinde sanatçının eserleri Beyoğlu-Karaköy hattında, 8 farklı mekanda (Elhamra Han, Eski Fransız Yetimhanesi Bahçesi, Galata Rum Okulu, Galeri 77, Muradiye Han, Kulaş

Fabrikası, Zihni Han, Meclis-i Mebusan 35) sergilenecek. Sabit bir sergi mekanı olmayan İstanbul Bienali, her edisyonunda farklı mekan kullanımıyla İstanbul'la ilişkisini yeniden tanımlıyor. İlk ayağı 20 Eylül'de başlayacak üç yıllık 18. İstanbul Bienali'nin mekanları da küratör Christine Tohmé'nin oluşturduğu kavramsal çerçeveye ilişkili bir yaklaşımla belirlenmiş.

bienal.iksv.org

Sardes Antik Kenti UNESCO Dünya Mirası'nda

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Sardes Kazı Başkanlığı'nın hazırladığı dosya, Fransa'nın Paris kentinde gerçekleştirilen 47. Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda değerlendirildi. Toplantıda alınan kararla, Sardes ve Bin Tepeler, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne dahil edildi. 2013 yılından bu yana UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde bulunan arkeolojik alan, 47. Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda oy birliğiyle kalıcı listeye alındı. Böylece Türkiye'nin listedeki miras alanı sayısı 22'ye yükseldi. Lidya uygarlığının başkenti olan Sardes, sahip olduğu mimari dokusu, kültürel birikimi ve dünyanın ilk madeni parasının burada basılması gibi özellikleriyle öne çıkarken; Marmara Gölü kıyısındaki Bin Tepeler Tümülüsleri de yaklaşık 7.500 hektarlık alanda yer alan, 119'dan fazla mezar yapısıyla dünyanın en büyük antik nekropollerinden biri olarak kabul ediliyor. Sardes Kazı Başkanlığı tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında arkeolojik kazıların yanı sıra interdisipliner koruma faaliyetleri de sürdürülüyor. Kültürel mirasın yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla bölgedeki bilimsel çalışmalar, ulusal ve uluslararası iş birliğiyle devam ediyor. Türkiye, bu yeni kayıtlarla birlikte UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki yerini daha da güçlendirirken, Anadolu'nun zengin tarihsel katmanlarını evrensel miras çatısı altına taşımayı sürdürüyor.

MARUF25

Marmara Belediyeler Birliği (MBB) tarafından "Çözüm Üreten Kentler" mottosuyla düzenlenen Marmara Urban Forum (Marmara Uluslararası Kent Forumu – MARUF), bu yıl dördüncü kez 1-3 Ekim 2025 tarihlerinde Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenecek. 2025 yılında dördüncüsü düzenlenecek. MARUF'un ana teması "Tüm Mümkünlerin Kıyısında/On The Shores of All Possibilities" olarak belirlendi. Bu tema ile herkes, derinleşen konut krizinden çatışmalara, afetlerden zorla yerinden edilmelere, gelir dağılımındaki dengesizliklerden iklim

krizine, dünyanın farklı köşelerinde yaşanan krizlerin toplumları nasıl kaygıya sürüklediği; birlikte yaşam imkanlarının nasıl kısıtlandığı; kentlerin kucaklayan bir yuva olmaktan ziyade nasıl yaşam mücadelesi alanına dönüştüğünü sorgulamaya davet ediliyor. MARUF'un "Çözüm Üreten Kentler" mottosu, sorunların düğüm noktası olan kentleri aynı zamanda çözümler için bir kuluçka merkezi olarak konumlandırmakta ve şehirlerin dönüştürücü gücünün keşfedilmesi ve kutlanması için bir buluşma alanı sunuyor.

www.marmaraurbanforum.org

Mimar Sibel Cihan:

“Artık doğayla bağlantılı, daha minimal, çok işlevli ve esnek yaşam alanları tercih ediliyor...”

Villa, rezidans, ofis, butik otel ve tekne dekorasyonu alanlarında deneyimle yenilikçi vizyonu bir araya getirerek kişisel ve kurumsal ölçekte fark yaratan projelere imza atan Mimar Sibel Cihan ile tasarım vizyonu ve kurucusu olduğu SCAW çatısı altındaki güncel üretimleri hakkında konuştuk.

SCAW hangi alanlarda hizmet veriyor? Nasıl bir ekiple çalışıyorsunuz?

Ölçek olarak küçük bir ofis gibi görünsek de iş sirkülasyonu açısından oldukça yoğun bir yapıya sahibiz. Aynı anda birçok projeyi eş zamanlı olarak yürütüyoruz. Ekibimizde çok güçlü bir satın alma ve iş takibi ekibi var; bu da proje süreçlerinde büyük bir avantaj sağlıyor. Projelerin içeriğine göre zaman zaman dışarıdan danışmanlık hizmetleri de alıyoruz. Tedarikçilerimiz ise oldukça güçlü ve bu durum bizi sahada daha da güçlendiriyor. Mimarlık, sadece tasarımcısıyla değil, uygulayıcısıyla, hizmet alınan tedarikçisiyle birlikte yürüyen bir takım işi. Bu takımın her bir bireyi -ister ofis içinde ister ofis dışında olsun- bizim için çok kıymetli. Çünkü ortaya çıkan eserde her bir disiplinin katkısı, emeği ve izi bulunuyor.

Tasarım çizginizin temelini oluşturan faktörler hangileri?

Tasarım sürecinin ilk ve en vazgeçilmez adımı, kullanıcı ihtiyaçlarıdır. Bir kullanıcı bir mimara başvuruyorsa, beklentisi hem fonksiyonel hem de estetik açıdan kendisine en yüksek konforu sağlayacak bir mekandır. Bizler, aldığımız eğitim ve zaman içinde kazandığımız tecrübelerle, bu ihtiyaçları fonksiyonel olarak mekana doğru şekilde oturtabiliyoruz. Öte yandan, güncel ve geleneksel malzeme bilgimiz sayesinde, bu tasarımları estetik bir kimliğe büründürüyoruz. Mimarlık, sürekli gelişen ve değişen bir alan. Bu yüzden bir mimarın kendini geliştirmesi, sektörü yakından takip etmesiyle mümkün. Sergiler, fuarlar, mekan deneyimleri gibi olanaklarla bilgilerimizi güncelleyip, görsel anlamda da yenilikçi ama zamansız tasarımlar ortaya koymak

çok önemli. Benim için ilham veren en güçlü faktörler ise doğa ve sürdürülebilirliği olan malzemelerdir.

Konut ve otel iç mekan trendleri son dönemde nasıl şekilleniyor?

En belirgin trendlerden biri, sürdürülebilirlik ve çevresel duyarlılığın artan önemi. Artık tasarımda sadece estetik değil, ekolojik etkiler de göz önünde bulunduruluyor. Yenilenebilir enerji kaynakları, yeşil çatılar, su tasarrufu sağlayan sistemler ve doğal malzemelerin kullanımı, mimaride büyük bir yer tutuyor. Bu eğilim, hem konut projelerinde hem de otel tasarımlarında kendini hissettiriyor. Konut alanında, insanlar daha fazla iç mekan ve doğa arasındaki bağlantıya odaklanıyor. Açık alanlar, bahçeler ve yeşil alanlar, eve ait olan sadece fiziksel değil, duygusal alanı da artırıyor. Aynı zamanda evlerin iç tasarımında da fonksiyonellik ön plana çıkıyor. Daha minimal, çok işlevli ve esnek yaşam alanları tercih ediliyor. Ayrıca, kişisel dokunuşların olduğu, özel alanların yaratıldığı projelere yönelim artıyor. Kullanıcılar artık sadece bir ev değil, yaşam tarzlarını yansıtan mekanlar talep ediyor. Otel sektöründe ise konfor ve lüksün ötesine geçildi. Misafirler, daha fazla deneyim odaklı bir konaklama arayışında. Doğayla iç içe, sakinleştirici atmosferlere sahip tasarımlar daha fazla rağbet görüyor. Aynı zamanda, otel odalarındaki teknoloji entegrasyonu, akıllı ev sistemleri ve sürdürülebilir tasarımlar, bu alandaki önemli trendler arasında. Otel projelerinde, misafirlere unutulmaz bir deneyim sunmak için daha kişiselleştirilmiş, özgün tasarımlar tercih ediliyor.

Proje portföyünüzde tekne iç mekan tasarımları da yer alıyor. Tekne tasarımlarını herhangi bir mekan tasarımından farklı kılan unsurlar hangileri?

Konut tasarlarırken zemin sabit, duvarlar yerli yerinde. Ama teknede durum çok farklı; sürekli hareket var, denge var. Bir de alan çok daha küçük. Bu yüzden teknede hem çok amaçlı hem de güvenli mekanlar oluşturmak gerekiyor. Eşyaların yerinden oynamaması, dar alanlarda rahat hareket edebilmek önemli. Konutta lüks bazen metrekareyle ölçülür ama teknede o lüks, her şeyin akıllıca yerleştirildiği, huzurlu bir ortam yaratmakla ilgili.

Şu anda üzerinde çalıştığınız güncel projelerden söz eder misiniz?

Son dönemde üzerinde çalıştığım projelere gelirsek, özellikle konut ve butik otel projelerinde sürdürülebilirlik ve kullanıcı odaklı tasarım ön planda. Doğal malzemelerin ve yerel üreticilerin kullanıldığı projeler tasarlıyoruz. Ayrıca, yaşam alanlarının fonksiyonelliği kadar estetik açıdan da kullanıcıların duygusal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar yapıyoruz. Bunun dışında, Karadeniz bölgesinde bir otel projesinde ise doğal ışık kullanımını, akıllı teknolojilerle entegre edilmiş sistemleri ve çevre dostu tasarım anlayışını birleştiren bir konsept üzerinde çalışıyorum. Bu projede doğayla uyumlu, enerji verimli bir deneyim yaratmayı hedefliyoruz.

Türkbükü'nde Ev.

Bodrum MM Evi.

Camcı Evi.

Sergei Tchoban Bodrum'daydı

Suha Özkan Hon. F AIA

suhaozkan@yahoo.com

Sergei Tchoban'ı Çağla ve Enis Öncüoğlu'nun çağrılarını ile gittiğim Moskova'daki Mimarlık Bienali'nde tanıdım. Uluslararası bir ünlü olarak bildiğim Thoban'la neden daha önce kişisel olarak tanışmadığımıza gerçekten hayıflanmıştım. Aradan yıllar geçti; yine Öncüoğulları'nın desteği ile Bodrum Mimarlık Kitaplığı'nda ağırladık. Olağanüstü bir sunuş yaptı. 2017'den bu yana 85'inci olan bu söyleşiyi Youtube'a yerleştirdik. Böylece kayıtlarımızla kalıcı oldu.

Thoban (Çoban) soyadı ile uyanacak merakı hemen giderelim. Sergei Tchoban, Leningrad'da bir bilim insanı ailesinde doğdu. Babası Enver Abdurakhmanovich Tchoban, Politeknik Üniversitesi'nde fizik profesörü, annesi Irina Solomonovna Tchoban, orada türbin mühendisi olarak çalıştı. Büyükbabası Solomon Abramovich Kantor da Politeknik Üniversitesi'nde profesördü. 9 Ekim 1962 doğumlu Sergei Tchoban, Saint Petersburg, Leningrad'daki Sanat Akademisi'ni bitirdi. 1996'dan bu yana Berlin'de yaşayan ve çalışan bir mimar ve mimarlık ressamıdır. Tchoban'ın eserleri dünya çapında karma ve kişisel sergilerde gösterilmektedir.

Kendi anlatımı ile: "Çalışma biçimim sezgiselidir. Bazıları için bu yaklaşım yeterince kavramsal görünmeyebilir. Ancak mimariye çizim yoluyla girdim ve böyle düşünüyorum. Bir şehri, her binanın bir rol oynadığı bir oyun olarak algılamam benim için doğaldır. Bu da şu soruyu gündeme getiriyor: Bir şehrin gelişimini yönlendirmek mümkün müdür? Şanghay, Hong Kong, New York veya Londra gibi oldukça kendiliğinden büyüyen şehirler vardır. Her biri vahşi, hatta inanılmaz derecede güzel

bir orman gibidir. Bu şehirler çok kısa bir sürede tanınmayacak kadar değişmiş ve sanki betimsel insan yapımı ormanlara dönüşmüştür. Bu şehirler güzel midir? Evet, herhangi bir kasıtlı senaryoyu takip etmeden güzeldirler. Ancak ben Saint Petersburg'da doğdum. Burada şehir planlaması, birbiriyle ilişkili bir dizi mizansenin yaratılmasına dayanıyordu; ilk günden itibaren böyleydi. Bu nedenle, kompozisyon topluluklarıyla da ilgileniyorum.

Örneğin, bir bina kolyedeki bir elmas gibi olabilir, yani arka plandaki binalarla çevrili ikonik bir nesne de. Bu benzetmeyle, Şanghay farklı boyutlarda elmaslardan oluşurken, Saint Petersburg'da kural olarak, etrafında değerli bir boyunluk oluşturulan bir elmas vardır. Berlin de benzer şekilde planlanmıştır. Böyle bir şehirde, duygusal patlamalara fırsat vermemek için yönetmeliklere çok sıkı uymamak önemlidir. Bu fikirlerin çoğu, çeşitli şehirlerde benzer çarpışmaları müjdeleyen çizimlerle gösterilmiştir. Bu bağlamda, bir tasarım aracı olarak çizim tekniğiyle ilgileniyorum. Çizimler mimariyi anlamanın anahtarıdır.

Kendi mimarimi bu şekilde anlamaya çalışıyorum ve herhangi bir mimariyi anlamanın anahtarı çizim yoluyla keşfedilir. Bu yüzden Mimarlık Çizimleri Vakfı'nı (Architectural Drawings Foundation) kurdum. Bana öyle geliyor ki, insanlar mimarların şu veya bu binayı nasıl ortaya çıkardıklarını anlamak için çizimlere bakmakla ilgilenecekler. İzleyiciden bitmiş binaya olan mesafe, düşünen bir elin mesafesinden ölçülemeyecek kadar büyüktür."

Tchoban gerçekte ödün tanımayan cesur bir modernisttir. Tasarımın özgünlüğü konusunda da çok titizdir. Örneğin Anklam'da Üç Çatma Çatı Apartman ve Finkenau konut guruplarındaki tasarım tutumu var olan ortama bağlamsal olarak bütünleşik ve alçak gönüllü bir saygı ile yaklaşırken, Saarbrücken'deki SAB Büro Yapısı kentle bütünleşme çabası doğrultusunda her kat grubu kentle olan ilişkisini farklı tanımlamalar ve ilişkiler düzeyinde yorumlamaktadır. Berlin'deki Müzik ve Yaşam Tarzı Oteli ise cesur devasa konsolu ile bir bakıma çevresine meydan okumaktadır. Benzeri bir tutum Berlin'de Hamburger Hof'ta da izlenir. Schweinfurt'ta gerçekleştirdiği Sven Wingquist Deney Merkezi, yine onun ödünsüz modernist dışavurumunun özgür bir ifadesidir.

Kuşkusuz en özendiği, Sergei Tchoban Voss olarak hem işveren hem de mimar olduğu Berlin Mimarlık Çizimleri Müzesi olmalı. Oldukça karmaşık yapılanmaların arasında özenli bir takı olarak yer alan bu bina gerçekten "Buradayım!" diyen özenli bir varoluşun simgesi olacaktır. Özellikle Berlin Duvarı'nın çöküşünden sonra bir tür "moda defilesi" içinde Peter

Eisenman ve Daniel Liebeskind ile birlikte sıradanlığı reddeden, kendi tanımı ile ayrıcalıklı ve ender "mücevher" niteliğinde bir katkıdır.

Aramızdaki yakınlık, onun Berlin'de gerçekleştirdiği Mimarlık Çizimleri Müzesi ile bizim Bodrum'da çabaladığımız Bodrum Mimarlık Kitaplığı'na benzer bir özveri içinde, mimarlığın bir yönünün topluma mal edilmesi tutkusunu oldu. Biz yüzyılı aşkın bir "Sakız Evi"ni topluma kazandırırken, onun eşsiz ve görkemli bir tasarımla mesleğimizi Berlin'de taçlandırması ile gerçekleşti. Bu karşılıklı empati ve hayranlık ise biz yaşadıkça sürecek.

Steven Holl ve Sergei Tchoban.

Müzik ve Yaşam Tarzı Oteli, Berlin, 2024.

Üç Çatma Çatı Apartman, Anklam, 2022.

Mimarlık Çizimleri Müzesi, Berlin, 2013. Sergei Tchoban çizimi.

Mimarlık Çizimleri Müzesi, Berlin, 2013.

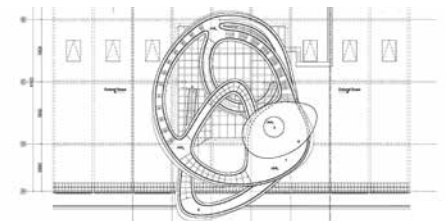
DÜNYADAN

Fenix

MAD'in Avrupa'da ilk tamamlanan kültürel projesi olan Fenix, Rotterdam'ın tarihi liman bölgesinde yer alan ve göç temalı yeni bir sanat müzesi. Rotterdam, 170'ten fazla ülke ve bölgeden gelen sakinleriyle Avrupa'nın en önemli göç kentlerinden birini oluşturuyor. Tarihsel olarak da milyonlarca Avrupalı'nın Kuzey Amerika'ya gitmek üzere yola çıktığı başlıca liman noktalarından biri olmuş. MAD, yüzyıllık depoyu geçmişle bugünü birleştiren, göçmenlerin yolculuğuna saygı duruşunda bulunan kültürel bir simge yapıya dönüştürmüştür. MAD'in tasarladığı dönüşüm süreci, yapının tarihine saygı ile başlamış; Bureau Polderman tarafından restore edilen orijinal deponun sağlam strüktürü korunmuş. Yapının merkezindeki çatı açılarak doğal ışık girişi sağlanmış ve çekirdeğe dramatik bir ifadeye sahip olan tornado (hortum) formunda spiral merdiven yerleştirilmiş. Bu merdivenler, kimi zaman kesişerek kimi zaman ayrışarak bir taşıyıcı sistemi oluşturuyor. Çatıdaki seyir terasına çıkan rota, bir yolculuğu simgeliyor; bu yol boyunca insanlar başkalarıyla karşılaşıyorlar, kendilerini

sorguluyorlar ve her kesişimde seçimler yapıyorlar. Nihayetinde ziyaretçiler, Rotterdam ve nehir kıyısını gören en yüksek noktada buluşuyorlar. 550 metre uzunluğa ve 30 metre yüksekliğe ulaşan bu merdiven sistemi, uzay kafes taşıyıcı sistem kullanılarak tasarlanmış ve en uzun açıklığında 17 metreye kadar dışa konsol yapıyor. Merdivenin dış yüzeyi, CNC teknolojisiyle şekillendirilip parlatılmış gümüş renkli paslanmaz çelik kaplanmış. Yansıtıcı yüzeyi, yoldan geçen yaya, limandaki hareketliliği ve değişen gökyüzünü yakalayarak bu dinamik öğeleri yapının parçası haline getiriyor. Bu sayede, endüstriyel yapıya hareket ve insan varlığı da katılıyor. Fenix'in büyüyen sanat ve tarihi eser koleksiyonu, dünyaca ünlü ve genç sanatçılardan sipariş edilen eserlerle birlikte açık bir yerleşim düzeninde sunuluyor. Binanın çatısı, 6.750 metrekaarelik yeşil çatıyla kaplanmış olup, bu katman ısı yalıtımını artırmakta ve enerji tüketimini önemli ölçüde azaltmakta. Peyzaj tasarımı ayrıca yağmur suyunun tutulmasını ve doğal buharlaşma ile suyun geri dönüşümünü sağlıyor.

Plan

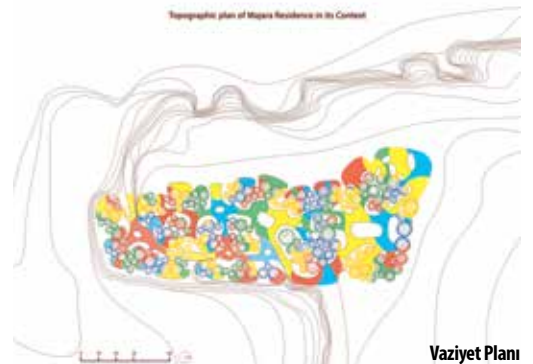
Majara Konutları

ZAV Architects tarafından tasarlanan Majara Konutları, İran'ın güneyinde, Basra Körfezi'ndeki Hürmüz Adası'nda yer alan bir dizi projeden oluşuyor. Bu projeler adadaki bazı alanları aktif hale getirerek daha büyük bir etki alanı yaratmayı amaçlıyor; aynı zamanda mimarlığın operasyon alanını yapı çevrenin ötesine genişletmeyi hedefliyor. Majara Konutları, İran'ın bu marjinal bölgesi için alternatif bir mimari estetik öneriyor. Mimarlığın kendine özgü araçlarının sınırlarını zorlayan projeler, insanlara ve kamusal alanın kendisine tasarım süreci ve inşası boyunca tasarımda aktif bir rol vermeyi amaçlıyor. Majara Konutları, hem turistik konaklama için hem de kamusal kullanımlar için herkese

açık biçimde kurgulanmış. Organik bir mekansal organizasyona sahip 200 toprak kubbeden oluşan projede 130 adet kubbenin altında 75 ziyaretçi kapasiteli 17 suit yer alıyor. Diğer kubbeler tüm kullanımlara açık ve mimari senaryo kamusal alanın içeriye taşmasına izin verecek şekilde kurgulanmış. Tüm kubbeler temellerinden duvarlarına kadar topraktan inşa edilmiş; bu tasarım yerle bütünleşerek sanki toprak kendi içerisinde konaklama alanları yaratacak şekilde genişlemiş gibi bir mekansal etkiye neden oluyor. Düşük teknoloji gerektiren, süperkerpiç tekniği ile inşa edilen bu yapılar pahalı ve ithal edilmiş malzemeler yerine paylaşımlı insan emeğini önemsiyor. Hürmüz Adası'nın karakteristik özelliklerinden en iyi

bilineni, çeşitli mineraller nedeniyle oluşan renkli dağlar olarak öne çıkıyor. Ufak kum, çakıl, taş ve kaya parçaları farklı renklerde ve büyüklüklerde bir araya gelerek adanın dikkat çekici peyzajını oluşturuyorlar. Projenin yakın doğal arka planına bakıldığında, yerli ağaç türlerinden oluşan gözenekli bir yeşil dokuyla karşılaşıyor. Projenin konfigürasyonu bu doğal alan koşulundan büyük ölçüde besleniyor. Mimari önerinin biçimsel bağlantısı, renkli bağlamla uyumlu bir renk paletinin kullanılmasıyla daha da güçlendirilmiş. Renkli kubbeler hacimsel yamalara dönüştüğünde melez bir durum söz konusu oluyor ve ortaya Hürmüz halkının elleriyle inşa ettiği çok renkli bir mahalle çıkıyor.

Vaziyet Planı

SÖYLEŞİ

SANAA:

“Mimarlık, sabit bir cevap değil, bir tür arayıştır...”

2025 RIBA Kraliyet Altın Madalyası'nın sahibi olan SANAA'nın kurucuları Kazuyo Sejima ve Ryue Nishizawa ile, mimarlığın dününden yarınına; ışık, sezgi, kamusal ve zamanla kurduğu ilişki üzerine...

Kazuyo Sejima ve Ryue Nishizawa, Mimar.

Mimarlıkla nasıl tanıştınız? Sizi bu alana çeken şey neydi?

KAZUYO SEJIMA Aslında çocukken mimar olmak gibi net bir fikrim yoktu. Ama mekanlara karşı bir hassasiyetim olduğunu hatırlıyorum. Üniversitede mimarlık okumaya başladığımda hala bu mesleğin tam olarak ne olduğunu bilmiyordum. Ama zamanla fark ettim ki mimarlık, insanların nasıl yaşadığını anlamının bir yolu. Ve o beni çok etkiledi. Toyo Ito'nun ofisinde çalışmaya başladığımda, fikirlerin mekana dönüştüğünü görmek bana büyük bir kapı açtı. O andan sonra, sanırım

artık başka bir şey yapamazdım.

RYUE NISHIZAWA Ben küçükken doğayı çok seviyordum. Bitkiler, ağaçlar, gökyüzü... Sanırım mekan fikrini önce doğada hissettim. Orada bir huzur, bir sessizlik vardı ve ben bunu bir şekilde taklit etmek istiyordum. Lisede mimarlıkla ilgili bir kitap okudum, belki Le Corbusier ya da Tange'ydi ve çizimlerle mekan arasında bir bağ kurduğumu hissettim. Ama mimarlık benim için hiçbir zaman sadece bina yapmak olmadı. Hep daha fazlasıydı: zamanla değişen bir atmosfer, insanla ilişki kuran bir sessizlik...

İkiniz de farklı bireysel mimarlık geçmişlerinden geldiniz. SANAA'yı kurma fikri nasıl ortaya çıktı?

KS Çok doğal gelişen bir süreçti. 1987'de kendi ofisimi kurmuştum ama kısa süre sonra Ryue benimle çalışmaya başladı. Zamanla projelerde birlikte düşünmeye başladık. Fark ettim ki, çok benzer şeyleri farklı biçimlerde hissediyoruz. 1995'te SANAA'yı kurduğumuzda bu ortak düşünme halini resmi bir yapıya dönüştürmüş olduk.

RN SANAA iki kişinin tamamen aynı düşünmesi değil; farklı düşünerek aynı yöne bakmasıdır. Başlangıçta küçük projeler yapıyorduk ama o küçük projeler bizim birlikte nasıl çalışacağımızı öğretti. Şimdi işler büyüdü ama çalışma biçimimiz aynı kaldı.

Bugüne kadar Pritzker, Charlotte Perriand gibi çok sayıda prestijli mimarlık ödülü aldınız. Son olarak buna 2025 RIBA Kraliyet Altın Madalyası da eklendi. Bu tür ödüller sizin için ne ifade ediyor? Bunlar çalışmalarınızda bir dönüm noktası mı yaratıyor, yoksa içsel bir sürecin dışı vurumu olarak mı görüyorsunuz?

KS Bu ödüller elbette onur verici. Ama aynı zamanda biraz ürkütücü. Çünkü her ödül, bir tür beklenti yaratıyor. Oysa bizim yaklaşımımız çok kişisel, çok içe dönük. Ödüller sayesinde işlerimizi daha fazla insan görüyor, bu güzel bir şey. Ama biz yine de yeni bir projeye başladığımızda, her şeye sıfırdan başlıyoruz. Ödüller bize neyi bildiğimizi değil, neyi hala bilmediğimizi hatırlatıyor.

RN Bence ödüller bir sonuç değil, sadece bir durak gibi. Yolculuk devam ediyor. İnsanların yaptığımız işleri anlaması, onlara dair bir şey hissetmesi bizim için daha önemli. Bazen küçük bir detay, bir boşluk, bir gölge. Bunlar takdir edilmese de var olmalı.

SANAA'nın kurulduğu 1990'lardan bu noktaya gelene dek mimarlık anlayışınızda neler değişti, neler aynı kaldı?

RN Başta çok küçük bir ekiptik. Her şeyi kendimiz yapardık; modeli de, çizimi de,

malzeme seçimini de. Genç bir ofis olmanın verdiği bir özgürlük ve aynı zamanda çok güçlü bir belirsizlik vardı. Her şey mümkündü ama aynı zamanda hiçbir şey kesin değildi. Aslında o ilk günkü sezgisel enerjiyi hala içimizde taşıyoruz. Belki tek fark, şimdi o sezgiyi biraz daha fazla sabırla işliyoruz.

KS Genç SANAA, çok daha sezgisel ve deneyse. Artık bunun yanında daha fazla sorumluluk taşıyoruz. Eskiden sadece Japonya için düşünüyorduk. Şimdi başka kültürlerde, başka sistemlerde projeler yapıyoruz. Ve her yerde mimarlığın rolü biraz farklı. O yüzden biz de daha çok gözlem yapıyoruz. Ödüller elbette onur verici ama mimarlığın anlamı ödül kazanmak değil. Ben hala, yeni bir projeye başlarken kafamda biraz bulanıklık hissedirim. Bu, sanırım mimarlığın hep değişen bir şey olmasından. Mimarlık, sabit bir cevap değil, bir tür arayış.

Mimarlık sizin için hala bir düşünce aracı mı? Bir yaşama biçimi mi?

KS Aslında bu sorunun cevabını her proje yeniden sorguluyor bize. Ama benim için mimarlık hiç bir zaman sadece bina yapmak olmadı. Daha çok bir düşünme biçimi. İnsanların nasıl yaşadığını anlamaya çalışmakla başlıyor. Sonra bu yaşam için bir alan hayal ediyorsunuz. Bu süreçte çok sayıda karar veriyorsunuz; nasıl bir ışık, ne kadar mahremiyet, ne kadar açıklık? Bu kararlar mimarlığın düşünceye dönüştüğü yer.

Işık, yapılarınızda neredeyse bir malzeme gibi davranıyor. Gölgeyle birlikte mekanın karakterini oluşturuyor. Sizce ışık mimarinizde nasıl bir rol oynuyor? Onu kontrol etmeye mi çalışıyorsunuz, yoksa onu takip mi ediyorsunuz?

KS Işık bizim için sadece bir aydınlatma unsuru değil. Aslında mekanın hissini belirleyen şey. Işık nereden giriyor, nasıl kırılıyor, nasıl yansıyor, bunların hepsi bir yapının ruhunu etkiliyor. Bazen çok güçlü bir ışık istiyoruz, bazen sadece yumuşak bir parıltı. Bu, projenin doğasına göre değişiyor. Ama genellikle ışığı kontrol etmekten çok onunla birlikte hareket etmek istiyoruz. Onun ritmine uymak...

RN Işık, görünmeyeni görünür kılıyor. Bu yüzden biz bazen çok sade malzemelerle çalışırız. Beton, cam, ahşap... Ama esas olan, ışığın o malzemeyle ne yaptığıdır. Japonya'da doğal ışıkla yaşama kültürü çok eski ve biz de o hassasiyeti çağdaş mimariye taşımaya çalışıyoruz.

Sıklıkla "formdan değil, ilişkilerden yola çıkarak tasarlıyoruz" diyorsunuz. Bu ilişkiler ve programatik ağlar, sonunda mimari bir formu nasıl oluşturuyor? Form sizin için bir sonuç mu, bir araç mı?

KS Form bizim için hiçbir zaman tasarımın başlangıç noktası olmadı. Genellikle bir binaya başlamadan önce, onun içinde insanların nasıl yaşayacağını hayal etmeye çalışırız. Bu bir ev olabilir, bir okul olabilir ya da bir müze. Hangi ilişkiler kurulacak, ne tür bir esneklik gerekli, mahremiyet nasıl sağlanmalı. İşte bu sorulara verdiğimiz cevaplar formu oluşturuyor. İnsanlar genellikle formla ilişki kurmak istiyor; çünkü onu dışarıdan görüyorlar. Ama gerçek deneyim içeridedir. İçeride olmak, hareket etmek, ışığın değişimini hissetmek, duvarlar arasında geçiş yaşamak. Bu yüzden bizim için form, bu deneyimleri taşıyan bir kabuktur.

RN Biz bir projeye başladığımızda çoğu zaman boş bir alan, bir ilişki ağı gibi düşünüyoruz. İçinde nasıl hareket edilir? Işık nereden girer? Hangi bakış açıları ortaya çıkar? Formu bu ilişkiler belirler. Ama bu, formun önemsiz olduğu anlamına gelmez. Aksine, çok önemlidir. Bazen binanın formu çok belirgin olur; örneğin 21st Century Museum of Contemporary Art'ta dairesel plan kavramsal fikrin fiziksel karşılığıydı.

Yapılarınızda çoğu zaman çok sade ve az sayıda malzeme kullanıyorsunuz. Malzeme sizin için görünürle mi, yoksa hislerle mi ilgili? Bir yapıda malzemeye nasıl karar veriyorsunuz?

KS Malzeme bizim için sadece fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik bir şey. Ama bu his, klişe olmamalı. Yani ahşabı gerçekten onun ne söylediğine bakarak kullanmak istiyoruz. Çünkü her malzemenin bir geçmişi, bir dili var. Ve o dili dikkatli kullanmak gerekiyor.

21st Century Museum.

Teshima Sanat Müzesi.

Bazen de malzeme fark edilmesin, sadece mekan hissedilsin istiyoruz. Bu yüzden yüzeyleri çok sade tutuyoruz. Yani malzeme bizim için bir ifade aracı değil, bir duyarlılık aracı. Mekanla insan arasındaki mesafeyi ayarlayan bir arayüz gibi düşünüyoruz.

Yapılarınızda bazen boşluk, doluluktan daha baskın bir rol üstleniyor. Hem planda hem mekansal deneyimde, “olmayan” şeyler çok şey söylüyor. Boşluk sizin için nasıl bir araç?

KS Benim için boşluk bazen bir duvardan daha güçlüdür. Çünkü kullanıcı o boşlukla ilişki kurar, orada nefes alır, yürür, düşünür. Boşluk sadece bir mekansal öge değil, bir sessizliktir. İnsanların yapıyı kendi ritmine göre keşfetmesi için o boşluklara ihtiyaç vardır. Bazen bir mekan sadece nefes almak içindir.

RN Boşluk bizim için aktif bir şey. Çünkü kullanıcıyı harekete geçirir, yönlendirir, düşündürür. Japon mimarlığında geleneksel olarak boşluğun büyük bir yeri vardır. Biz bu geleneği çağdaş bir dille sürdürüyoruz. Yani bazen sadece duvarlarla değil, duvarların olmayışıyla da bir atmosfer kuruyoruz.

Kamusal tasarımlar sizin için ne ifade ediyor? Mimarlığın toplumsal bir sorumluluğu olduğunu düşünüyor musunuz?

RN Bir yapının kamusal olması, sadece fonksiyonu değil, davranışıyla da ilgilidir. Bazen çok özel bir yapı bile kamusal davranabilir; mesela transparan bir ceph, açık bir giriş, dolanmaya izin veren bir plan gibi. Mimarlığın toplumsal sorumluluğu “büyük bir ideoloji” ile değil, küçük jestlerle olur. Bir bankın konumu, bir gölge alanı, bir geçiş noktası insanların mekanla ilişkisini belirler. Sadece işlevleri yerine getiren değil, yaşamı destekleyen yapılar yapmak isteriz. Kamusal olmak bence tam da budur: Herkesin kendine ait bir yer bulabileceği bir açıklık...

KS Kamuya açık bir bina, bana göre sadece insanların içine girebildiği bir yapı değil. Aynı

zamanda onların kendilerini rahat hissettikleri, yönlendirilmedikleri, kendi yollarını çizebildikleri bir yer. Mimarlığın sadece programı değil, o programın çevresinde nasıl yaşandığı da önemli. Herkes için tasarlamak zorundayız; bir kesim için değil.

Bugün SANAA sadece Japonya’nın değil, küresel mimarlık dünyasının da en etkili ofislerinden biri olarak görülüyor. Mimarlık sizin için hep bireysel ve içe dönük bir araştırma alanı olmuşken, bu tür büyük uluslararası temsil pozisyonları size ne hissettiriyor? Mimarlığınızın dünyanın başka yerlerinde nasıl algılandığını düşünüyorsunuz?

KS Evet, işler büyüdü; farklı ülkelerde projeler yapıyoruz, ama bizim için her proje hala kişisel bir araştırma gibi. Ödüller elbette onur verici, ama mimarlığın özünü değiştirmiyor. Biz insanlar için mekan üretmeye çalışıyoruz. Başka ülkelerde çalıştığımızda bazen Japon mimarlığı gibi tanımlamalarla karşılaşırız ama ben bunun ötesinde, daha evrensel bir şey arıyorum. Kültürel kökeni reddetmiyorum ama mimarlığın insanlar arasındaki ortak duyguları da taşıyabileceğini düşünüyorum.

RN Küresel pozisyon dediğiniz şey bazen yük olabilir. Çünkü insanlar belirli bir imajla sizi tanıyor ve onu tekrar etmenizi bekleyebiliyor. Ama biz her projede yeni bir şey denemeye çalışıyoruz. Mimarlığın sadece kültürel bir ürün değil, aynı anda zamana dair bir yanıt olduğuna inanıyorum. Japonya’da da, Fransa’da da, Brezilya’da da bu geçerli. Bizim mimarlığımız çoğu zaman küçük detaylarda gizli. Belki de bu yüzden insanlar onu farklı bağlamlarda bile kendi deneyimlerine çevirebiliyor. Biz “yer”le savaşıyoruz, onu dinliyoruz.

Ryue Nishizawa’nın “yapay olan da doğaya aittir” sözü mimarlığınızda çok güçlü bir yer tutuyor. Sizce doğayla ilişki kurmanın anlamı nedir? Yapay olanın doğaya dahil olması sizin için ne anlama geliyor?

RN Benim için doğa, sadece ağaçlar, güneş ışığı ya da manzara değil. Doğa bir atmosferdir. Ve biz insanlar da doğanın bir parçasıyız; dolayısıyla yaptığımız şeyler, yani mimarlık da, doğanın içindedir. Bir yapı tasarlarırken onun çevreyle savaşmasını istemem. Aksine, oraya ait gibi hissettirmesini isterim. Bazen bu görünmez olmak anlamına gelir, bazen sadece çok sakın durmak. Mesela Teshima Sanat Müzesi’nde yaptığımız şey tamamen o manzaranın içine sızma. Yapı neredeyse bir damla su gibi toprağa oturdu. Yapay olan da doğaya aittir derken şunu kastediyorum: İnsan zihninin, ellerinin, teknolojisinin ürünü olan şeyler de, eğer dikkatli yapılırsa doğanın sürekliliğiyle çatışmaz.

KS Özellikle ışık, rüzgar, ağaçların hareketi gibi yere ait özellikler bizim için çok önemli. Hepsinin binanın içine sızmalı. Örneğin, cam kullandığımızda sadece şeffaflık için değil, ışığın bina içerisinde hareket edeceğini düşündüğümüz için kullanıyoruz. Bugün doğa çok farklı anlamlar taşıyor. Artık kentte yaşayan insanların doğayla kurduğu ilişki, kırsaldakinden farklı. Bu yüzden bağlam dediğimiz şey sadece coğrafi değil; psikolojik bir şey. İnsanların o binada nasıl rahat hissedeceğini düşünüyoruz.

Uzun yıllar süren mimarlık deneyiminizin ardından mesleğinizle ilgili sizi heyecanlandıran şeyler hangileri? Hala her projede yeni bir şey öğreniyor musunuz? Yoksa artık sezgileriniz sizi direk doğru yere mi götürüyor?

KS Her projenin başlangıcında bir şeyleri biliyor gibi hissederim ama aynı zamanda hiçbir şey bilmiyor gibi de. Evet, bazı refleksler artık oturdu ama yine de her bağlam, her kullanıcı, her program farklı. Bazen en küçük detaylar bile yepyeni sorular doğuruyor. Beni en çok heyecanlandıran şey, o belirsizlik. Çünkü mimarlık bir çözüm değil, bir arayış. Her projede yeni bir şey öğrenmek zorunda olduğumuzu hissediyorum. Aksi halde sadece kendimizi tekrar ederiz.

Sydney Modern.

Bocconi Üniversitesi.

RN Mimarlık bizim için sabit kurallarla yürüyen bir şey değil. Her projeye başladığımda sanki ilk kez mimarlık yapıyormuşum gibi bir his geliyor. Çünkü bağlam, yer, insanlar hep değişiyor. Sezgilerimiz elbette gelişti, daha hızlı düşünüyoruz belki. Ama bu, kolaylaştığı anlamına gelmiyor. Doğru hissi yakalamak için bekliyoruz, çiziyoruz, bozuyoruz, yeniden başlıyoruz. Beni en çok heyecanlandıran şey, bir mekanın ne olabileceğini hayal etmek. O hayal bazen bir pencereden giren ışık, bazen sadece bir boşluk olabilir. Ama o küçük şey, bütün binayı dönüştürebilir. İşte o anları sabırsızlıkla bekliyorum.

Yapılarınız zamanla değişiyor; ışıkla, mevsimle, hatta kullanıcılarla birlikte yaşıyor. Sizce bir bina ne zaman tamamlanır? İnşa edildiğinde mi, yoksa insanlar orada yaşamaya başladığında mı?

RN Bir bina hiçbir zaman bütünüyle tamamlanmaz. Çünkü insanlar, ışık, hava, zaman, hepsi onunla birlikte değişmeye devam eder. İnşa süreci bitince mimar geri çekilir ama yaşam asıl o zaman başlar. Mesela bir mekanı ilk defa boş gördüğümde başka bir duygu hissedirim; sonra insanlar oraya girer, oturur, konuşur, beklenmedik bir şey olur ve ben o zaman mimarlığın gerçekten başladığını hissedirim. Bizim için bir projenin "bittiği an" yok ancak başladığı anlar var.

KS Bizim yapılarımız genellikle çok açık uçludur. Çok şey söylemez, ama çok şey ima eder. Ve bu açıklık, zamanla anlam kazanır. Bazen kullanıcıların yaptığı bir müdahale, bir sandalye, bir bitki, bir gölgelik bize projenin asıl karakterini gösterir. O yüzden bina aslında mimarın değil, zamanın ve kullanıcıların eseridir. Bina sadece bir çerçevedir. İçini zaman doldurur.

Bugün dünyada mimarlık çok karmaşık meselelerle karşı karşıya: Sürdürülebilirlik, toplumsal eşitsizlikler, iklim değişikliği, göç... Bu konular sizin üretimlerinize doğrudan yansıyor mu? Mimarlığın geleceği hangi eksenlerde şekillenecek?

RN Bugün dünyadaki meseleler çok büyük ve mimar olarak dünyadaki her soruna cevap vermek kolay değil. Ama her yapı bir etki yaratıyor. O etki iyi düşünülmeli. Biz başından beri gereksiz malzeme kullanmaktan kaçınıyoruz. Daha azla daha çok şey anlatmak istiyoruz. Malzemelerin nereden geldiğini, nasıl üretildiğini de düşünmek gerekiyor artık. Ama en önemlisi bence şu: Doğayla çatışmayan, onun bir uzantısı gibi olan yapılar yapabilmek. Mimarlığın geleceği büyük fikirler değil, duyarlı çözümler üzerine olacak. Bence o yöne evriliyoruz.

KS Evet, bu sorular her geçen gün daha yakıcı hale geliyor. Belki projelerimiz doğrudan bu meseleleri tema olarak işlemiyor gibi görünüyor ama biz mimarlığı her zaman çok dikkatli bir varoluş biçimi olarak

gördük. Mesela sürdürülebilirlik yalnızca enerji verimliliği değil bizim için. Hafif yapılar, minimum ayak izi, uzun ömürlü malzeme kullanımı gibi değerler bizim ilk projelerimizden beri var. Toplumsal eşitsizlik gibi meselelerde de, mimarlığın herkes için çalışması gerektiğine inanıyorum. Çok lüks, ulaşılması güç binalar yerine herkesin içinde kendini rahat hissedebileceği, açıklığı olan mekanlar hayal ediyoruz. Müze ya da okul fark etmez; herkes orada kendi yolunu bulabilmeli. Gelecek bana kalırsa artık sadece mimarların değil; kullanıcıların, doğanın, ışığın, zamanın birlikte şekillendirdiği bir mimarlık olacak.

Pek çok genç mimar sizin yaklaşımınızdan ilham alıyor. Sizce bugün mimarlık eğitimi neyi öğretmeli? Sezgi mi, çizim mi, sabır mı? Mimarlık gelecekte neye dönüşecek sizce?

KS Bugünün öğrencileri çok şey biliyor. Teknolojiyi, görselliği, teoriyi. Ama bazen o bilgilerin içinde kaybolmak da mümkün. Bence mimarlıkta en önemli şey dinlemek. Mekana, insanlara, zamana dikkatlice bakmak. Eğitim bunu öğretmeli. Sadece "tasarlamak" değil, "anlamak" da çok önemli. Gelecekte mimarlık belki daha fazla doğa ile iç içe olacak. Belki daha az bina yapacağız, ama daha çok mekan düşüneceğiz. Belki mimarlık bir şey inşa etmek değil, bazen sadece bir mekanın üzerine yeniden düşünmek olacak.

RN Ben öğrencilerime her zaman sezgilerine güvenmelerini söylerim. Çünkü bazen tüm teknik bilgiler sizi doğru yere götürmez, ama sezgi götürür. Gelecekte mimarlık bence daha çok çevreyle, toplumla, zamanla uyum arayacak. Daha çok geçici şeyler, daha az ego. Genç mimarların denemekten korkmamaları gerekir. Hatalar mimarlığın parçasıdır. Eğitim, size her şeyi öğretmez. Ama neye dikkat etmeniz gerektiğini hissettirir.

Ofisinizdeki üretim biçimi dışarıdan bakıldığında her zaman merak uyandırıyor. Bir projeyi birlikte tasarlarken fikirleri nasıl geliştiriyorsunuz? Bir düşünce nasıl ortaya çıkıyor, kim karar veriyor? Aranızdaki dengeyi nasıl yönetiyorsunuz?

KS Aslında bunu açıklamak kolay değil, çünkü süreç bizde çok doğal ilerliyor. Ryue ile uzun süredir birlikte çalıştığımız için bazen konuşmadan da anlaşıyoruz. Bazen ben bir fikirle başlıyorum, o devam ettiriyor. Bazen tam tersi. Ofiste büyük bir grup yok. Küçük ama çok dikkatli çalışan bir ekibiz. Herkes fikirlerini söylüyor ama bazen bir kararın verilmesi günlerce süremez. Bazen sadece bir model üzerinde çalışırız, sonra onunla yaşarız. Yani sürecimiz bazen çok hızlı, bazen çok yavaş olabilir. Kararlar genelde "doğru hissedildiğinde" verilir. Bu teknik bir analizle değil, sezgisel bir dengeyle olur. Bunu bir yöntem olarak tarif etmek zor, çünkü her proje biraz farklı işliyor. Ama genel olarak diyebilirim ki, biz birlikte düşünmeyi

seviyoruz.

RN Projelere başlarken genellikle çok fazla çizim yapmayız. Önce konuşuruz, sonra küçük modellerle düşünmeye başlarız. Model bizde en güçlü tasarım aracıdır. Bazen çok basit bir karton parçası, o projedeki tüm mekan fikrini taşıyabilir. Sejima-san'la çalışırken, bir şeyler üzerinde hemfikir olmamız zaman almaz. Çünkü ikimiz de çözümün netliğine değil, hissine odaklanıyoruz. Eğer ikimiz de o fikirle bir süre yaşayıp rahat hissediyorsak o zaman ilerleriz. Ofiste kararlar bazen kimin fikri olduğu belli olmadan gelişir. Bu bizim için önemli. Bireysel egolar üzerinden değil, fikrin gücü üzerinden ilerlemek. SANAA'nın ruhu biraz böyle.

Yıllar sonra bir projenize tekrar gittiğinizde ne hissediyorsunuz? O binada sizi şaşırtan, üzen ya da mutlu eden şeyler oluyor mu?

KS Bazen uzun süre görmediğim bir projeye gittiğimde, onu ilk kez görüyor gibi hissediyorum. Çünkü zamanla o bina değişmiş oluyor: Kullanıcılar, eşyalar, hava, bazen etrafındaki yapılaşma... Bazen bir köşede birinin oturması, bir pencerenin hiç tahmin etmediğimiz bir manzaraya açılması çok duygulandırıyor beni. Ama bazen de, keşke şu duvar biraz daha geri alınsaydı diye düşünüyorum. Mimarlık hiçbir zaman mükemmel değil. Bu yüzden her geri dönüş aslında yeni bir öğrenme.

RN Bizim yapılarımız zaman içinde yaşayan yapılar. O yüzden yıllar sonra geri döndüğümüzde onların farklılaştığını görmek aslında çok doğal. Bazen doğa binaya daha fazla yaklaşmış, bazen insanlar onu beklenmedik şekillerde kullanmış oluyor. Bu çok güzel. Ama bazen yapı yaşlanmış oluyor ve bu da bana onun artık kendi hayatını yaşadığını hissettiriyor. Biz binayı bırakıyoruz. Sonra o kendi yolunu buluyor.

Bugün geriye dönüp baktığınızda, tüm bu yapılar, fikirler ve projeler sizin için ne anlam taşıyor? Sizce SANAA neyi temsil ediyor?

KS Ben bazen mimarlığa dışarıdan bakmayı seviyorum. Çünkü o zaman, ne kadar karmaşık olduğunu, ama aynı zamanda ne kadar basit bir amaca hizmet ettiğini görebiliyorum. Eğer mimar olmasaydım, belki bir gözlemci olurum. Bir fotoğrafçı gibi... Mekanlara, insanlara, ışığa bakan biri. SANAA benim için bir mimarlık ofisinden çok, bir düşünme biçimi. Açık kalmak, dinlemek, sabretmek... Ve bazen hiçbir şey söylemeden de çok şey anlatmak.

RN Bugün baktığımda, aslında hala bir şeyleri anlamaya çalıştığımızı görüyorum. Mimarlık bizim için çözülmüş bir mesele değil. Her gün yeni sorular soruyoruz. Dışarıdan biri olarak bakarsam, SANAA belki çok sade görünen ama içinde çok düşünce taşıyan bir arayıştır. Her proje biraz eksik, biraz tamamlanmamış, çünkü biz hiçbir şeyi son haline getirmek istemiyoruz. Mimarlık bizim için kesinlik değil, arayış.

MİMARİ

Cabin in Woods

Mimari Tasarım Ediz Demirel Works
Uygulama Ekibi Ediz Demirel & Tuna Ökten
Toplam İnşaat Alanı 36 m²
Tamamlanma Tarihi 2025
Fotoğraflar Egemen Karakaya

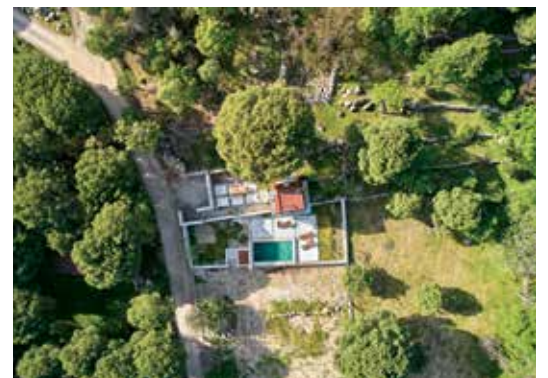

Ediz Demirel, Mimar.

Bergama'nın Kozak Yaylası'nda bulunan Ediz Demirel Works imzalı "Cabin in Woods" topoğrafyayla fiziksel temas kurarken çelik kabuğuyla çevresinden bilinçli biçimde ayrışarak yer ile yabancılaşma arasında sağladığı gerilimli dengeyle kullanıcıları mekanı farklı açılardan deneyimlemeye davet ediyor.

Eski bir üzüm bağının içerisindeki mevcut kuru taş set duvarlarından birinin üzerine oturan Cabin in Woods, bir yandan var olan dokuya asgari düzeyde müdahale ederken diğer yandan çelik yapı sistemi ve metal cephesiyle doğadan tümüyle ayrışıyor. Yapı, topoğrafyaya oturan temelinin merkezindeki bir çukur ve onu saran metal bir kabuktan ibaret olarak tanımlanıyor. Bu çukur, insanları bir araya gelerek ateşin çevresinde ısınmaya, sohbet etmeye ve mekanı farklı açılardan deneyimlemeye davet ediyor. Islak hacimler ve diğer fonksiyonlar, bu merkezi yapıya eklenmiş birer eklenti gibi. Kabuk içinde oluşturulmuş bir asma kat ise yatma ve çalışma alanlarını tanımlıyor. İçinde bulunduğu tabii çevreyi panoramik olarak görebilmek amacıyla kabuğa yatay bir yırtık açılmış. Cephede yer alan duvar boşlukları ise birer göz gibi kabuktan dışa doğru çıkıntılar oluşturuyor. Temel için

güçlendirilen set duvarı, bilinçli olarak arazideki taşların mevcut, gelişigüzel ve düzensiz örgüsüyle tamamlanmış; içerisine yerinde dökme (in-situ) betonarme temel dökülmüş. Topoğrafyadan koparılmış, havada asılı duran çelik iskelet sistemi ve korten metal cephe plakaları ise prefabrik olarak atölyede üretilmiş, arazide yalnızca kurulumu gerçekleştirilmiş. Doğal dokunun bir devamı olan temel ve çukur, kullanıcıların topoğrafyayla temas kurmasını sağlayarak yapının bulunduğu yere ait olma eğilimi gösterirken bu çukurun üzerini örten, çadır niteliğindeki çelik kabuk ise biçimi ve malzemesiyle çevreden ayrışık ve yabancı olma karakteristiğini vurguluyor. Nihayetinde yapının kimliği; malzeme, yapım tekniği, imalat yöntemi, yerellik-yabancılaşma karşıtlığı ve yerleşim stratejileri açısından iki zıt tektonik yaklaşım üzerine inşa edilmiş.

İÇ MİMARİ

Endo Endüstriyel Fabrika ve Yönetim Ofisleri

İç Mimarî Tasarım Selina Kazazoğlu Interior & Product Design
İşveren Endo Endüstriyel
Tamamlanma Tarihi 2025
Fotoğraflar Burak Teoman

Selina Kazazoğlu, Y. İç Mimar.

**Selina Kazazoğlu
 Interior & Product
 Design imzası taşıyan
 Endo Endüstriyel
 Fabrika ve Yönetim
 Ofisleri, brüt
 betonun endüstriyel
 soğukluğunu sanatla,
 renklerle ve modern
 teknolojilerle
 dönüştürerek
 işlevselliği, estetik ve
 samimi bir atmosferle
 buluşturuyor.**

İzmir Atatürk Organize Sanayi bölgesinde yer alan Selina Kazazoğlu Interior & Product Design tarafından tasarımı ve uygulaması gerçekleştirilen Endo Endüstriyel firmasının fabrika binası ve yönetim ofisleri, betonun endüstriyel soğukluğunu, sıcak ve davetkar bir atmosfere dönüştürerek, işlevselliği estetikle harmanlıyor. İlhamını firma sahibinin dinamik yapısı ve geniş sanat koleksiyonundan alarak mekanın ruhunun zenginleştirildiği detaylarıyla ön plana çıkıyor. Brüt betonun soğuk ve sert imajını kırmak için, krom detaylar ve otomasyon sistemleri gibi modern öğelerin kullanımı dikkat çekerken, genç ve dinamik bir ekibe hitap eden, çağdaş bir iç mekan olarak kullanıcılarını karşılıyor. Yapı, üç ana bölümden oluşuyor: Ön kısımda üç katlı bir idari bina, orta kısımda asma katlı depo ve imalat alanı, arka kısımda ise yine üç katlı yönetim bölümü bulunuyor. İdari bölümde yönetici odalarıyla birlikte dört büyük ofis, misafir tuvaletleri, her ofis içerisinde kendi tuvaletleri, bir

yemekhane ve kat temizlik odaları yer alıyor. Ayrıca iki adet toplantı odası ve her ofis biriminin kendi toplanma düzeneklerini oluşturabileceği alanlar mevcut.

Aydınlatma sisteminde tüm elemanlar sıva üstü tercih edilmiş ve homojen bir aydınlatma sağlanmış. Her masada kullanıcının kendine göre ayarlayabileceği aydınlatmalar tercih edilmiş. Sanat eserleri, firma kurucusunun zaman içerisinde seyahatlerinde farklı galerilerden topladığı özel ürünlerden oluşuyor.

İç mimari tasarımda ise endüstriyel, bakımı kolay ve kullanışlı bir alan oluşturma yanı sıra renklerle daha eğlenceli bir ortam yaratılmak istenmiş. Her alanın kendi rengi oluşturulmuş ve çalışanların odalara bölünmek yerine açık alanlarda ve samimi bir ortamda çalışmalarını sağlanmış. Endo Endüstriyel Fabrika Binası ve Yönetim Ofisleri, brüt betonun endüstriyel soğukluğunu, sıcak ve davetkar bir atmosfere dönüştüren, işlevselliği estetikle harmanlayan başarılı bir örnek teşkil ediyor.

DOSYA

Deneyimi Tasarlamak: Ziyaretçi Merkezleri

Gölce Halıcı, *Mimar*

Mimarlığın sessiz ama etkili bir anlatıya dönüştüğü mekanın ruhuna dokunan, yalnızca gezginlere bilgi vermekle kalmayıp duyulara hitap eden farklı coğrafyalarda, farklı turistik mekanlar ve peyzajlarla etkileşim kuran ziyaretçi merkezlerini bir araya getirdik.

Her yıl milyonlarca insan, dünyanın dört bir yanındaki ekolojik rezervlere, ulusal parklara ve tarihi alanlara yolculuk ediyor. Bu alanlar yalnızca doğal güzellikleri ya da tarihi önemiyle değil; sundukları atmosfer, uyandırdıkları duygular ve bıraktıkları izlenimlerle ziyaretçileri etkisi altına alıyor. İşte bu noktada, ziyaretçi merkezleri sıradan birer yönlendirme ya da bilgilendirme biriminin ötesine geçiyor ve aynı zamanda mimarileriyle doğanın, tarihin ve kültürel belleğin birer tercümanlarına dönüşüyor. Ziyaretçi merkezlerinde mimari dil, yerin ruhuna göre değişkenlik gösteriyor. Kimi merkezler çevresiyle bütünleşerek neredeyse görünmez hale geliyor; doğaya yük olmadan, topoğrafyaya ve bitki örtüsüne saygı göstererek var oluyor. Doğal malzemelerin tercih edilmesi, ışığın süzülüşü, kuş seslerinin içeri doluşu, bir vadinin ya da ormanın panoramik manzarası gibi unsurlar, ziyaretçinin mekanla duyuları aracılığıyla bağ kurmasını sağlıyor. Bazı ziyaretçi merkezlerinde ise daha cesur ve deneysel bir mimari anlayış tercih ediliyor. Heykelsi formlar, ikonik yapılar ya da teknolojik arayüzler aracılığıyla mekana müdahale eden yapılar, doğa ya da tarihle değil, "an"la ilişki kuruyor.

Geçici sergilere, etkileşimli deneyimlere ya da kültürel etkinliklere ev sahipliği yapan merkezler, sorgulatan ve düşündürülen alanlara dönüşüyor. Ziyaretçi yalnızca bir gözlemci değil, hikayenin bir parçası haline geliyor. Bazı yapılar ise arkeolojik bir katmanı hatırlatıyor: Zamanın izlerini taşıyan, geçmişi bugüne tercüme eden, görünmeyen görünür kılan yapılar olarak işlev görüyor. Savaş anılarına, jeolojik katmanlara ya da kültürel belleğe dair unsurları mimariyle aktaran merkezler, mekana eleştirel bir gözle bakmayı teşvik ediyor. Mekanın hem fiziksel hem de sembolik katmanlarını açığa çıkarak ziyaretçiyi derin bir düşünsel yolculuğa çıkarıyor. Ziyaretçi merkezlerinin her biri bulunduğu bağlamla farklı şekillerde etkileşime geçiyor: Kimi doğaya karışıyor, kimi çevresiyle diyalog kuruyor, kimi ise mekana dair yeni anlamlar üretiyor. Mimarlık burada yalnızca inşa edilen bir yapı değil; hissedilen ve hatırlanan bir deneyime dönüşüyor. Mimarlığın sessiz ama etkili bir anlatıya evrildiği, mekanın ruhuna dokunan, yalnızca gezginlere bilgi vermekle kalmayıp duyulara hitap eden, dünyanın farklı coğrafyalarında, farklı turistik mekanlar ve topoğrafyalarla etkileşim kuran nitelikli ziyaretçi merkezlerini bir araya getirdik.

Haikou Sahil Durağı.

Auckland Tower, İngiltere

Niall McLaughlin Architects

İngiltere'nin kuzeydoğusunda bulunan Auckland Kalesi ile pazar meydanı arasında mekansal bir bağ kuran Niall McLaughlin tasarımı Auckland Tower, yalnızca bir karşılama binası değil; aynı zamanda bir bakış noktası, bir geçit, bir rehber olarak tanımlanıyor. Kulenin formu, tarih boyunca kale duvarlarının çevresine geçici olarak kurulan hafif yapıları çağrıştırıyor. Auckland Tower, mimarlığın anlatıcı, aracı ve deneyim yaratan bir güç olarak nasıl işlev görebileceğini gözler önüne seriyor. Ziyaretçileri yalnızca bir destinasyona değil tarihin katmanlarına, mekanla kurulan yeni bir ilişkiye doğru davet ediyor.

Buhais Ziyaretçi Merkezi, BAE

Marc Goodwin

Hopkins Architects tasarımı Buhais Ziyaretçi Merkezi, tarih öncesi bir deniz yatağında çölün ortasında konumlanıyor. Ziyaretçi merkezinin mimarisi, yaklaşık 65 milyon yıl öncesine ait fosilleşmiş deniz kestanelerinin yuvarlak ve kabuklu formundan esinleniyor. Yapı, bronz renkli çelik panellerle kaplı dört adet dairesel, betonarme kapsülün bir araya gelmesiyle oluşuyor. Ziyaretçiler, köprüyle ulaşılan resepsiyon alanından içeri giriyor ve burada jeolojik evrimi anlatan sergi alanlarına adım atıyor. Yapı toprağın ve taşın hafızasına kulak veren bir anlatı mekanına dönüşüyor.

Erlebnis-Hus, Almanya

Jan Bitter

Deniz kıyısında bir gezinti yolunda yer alan Holzer Kobler Architekturen tasarımı Erlebnis-Hus, sadece bir ziyaretçi merkezi değil; oyunla mimariyi, sosyal alanla manzarayı birleştiren katmanlı bir deneyim mekanı. Yapı, hem geleneksel kazık yapılarından hem de Japonya'daki 1980'ler Metabolizm mimarlık hareketinden ilham alıyor. Ahşap bir ızgara sistemi içine yapıda kullanıcı hareketi desteklenirken kıyı mimarisinin hem oyun hem kamusal yaşamla iç içe geçtiği katılımcı bir deneyim sunuluyor.

Haikou Sahil Durağı, Çin

ACF

Sou Fujimoto Architects imzalı Haikou Bay Sahil Durağı (Sky Mountain), yalnızca bir bekleme noktası değil; doğayla şehir arasında dolaşan ziyaretçiler için sosyal karşılaşmalara, keşfe ve dinlenmeye alan tanıyan bir odak noktası olarak kurgulanmış. Gökyüzü Dağı adını taşıyan yapının formu, doğal bir vadinin yumuşak kıvrımlarını çağrıştırıyor. Bu tasarım yaklaşımı çatı yüzeyini adeta kıyıya doğru alçalan bir peyzaj ögesine dönüştürüyor. Açık plan içerisinde tüm işlevlerin bir araya getirildiği yapı, kullanıcıların akışkan biçimde hareket edebileceği bir platform sunuyor.

Salmon Eye, Norveç

Kvorning Design

Kvorning Design tasarımı "Salmon Eye", sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliği konusunda farkındalık yaratmayı hedefleyen bir ziyaretçi merkezi. İsmi ve karakteristik oval formunu somon balığının iri, yuvarlak gözlerinden alan yapının cephesinde 9.500 adet paslanmaz çelik plaka bulunuyor. Norveç'in ikinci en büyük fiyord olan Hardangerfjord'un sularında konumlanan çok amaçlı yapı ziyaretçilere deniz hayatını deneyimletmeyi hedefliyor. Salmon Eye, yalnızca bir mimari yapı değil; bilgi, estetik ve çevresel farkındalığın iç içe geçtiği etkileyici bir anlatı mekanı olarak öne çıkıyor.

Terra Cotta Workshop, Vietnam

Roman Keller

Tropical Space tarafından tasarlanan Terra Cotta Workshop hem bir tuğla fırını hem de ziyaretçi merkezini içeren etkileyici bir yapı kompleksi. Geleneksel bir fırını merkezine alan yapı, silindirik bir tuğla kütleyle çevrelenmiş. Bu merkezi form, hem koruma hem de odak noktası işlevi görüyor. Yerel işçilikle örülmüş tuğla mimarisine odaklanan yapıda uzun tuğla duvar boyunca ilerleyen ziyaretçiler, atölyede devam eden işlere tanıklık ediyor, ustalardan hikayeler dinliyor ve kendi seramik ürünlerini yaratma şansı yakalıyor.

SEKTÖRDEN

Creavit'ten Yazlık Evlere Uygun Çözümler

Creavit, küçük alanlarda bile işlevsellikten ödün vermeyen tasarımlarıyla yazlık evlerin banyo ihtiyaçlarına özel çözümler sunuyor. Bu çözümlerden biri olan Perra serisi, hem küçük hem de düzenli bir banyo planlamak isteyenler için ideal. Çekmeceli ve dolaplı farklı modül seçenekleriyle, havlu ve bakım ürünleri gibi temel ihtiyaçlara pratik depolama alanları yaratıyor. +25 cm'lik ek modül seçeneğiyle tezgâh altında alanı

optimize ederken, Zeytuni, Tarçın, Ocean gibi doğadan ilham alan renkleriyle yazlık evlerin dingin atmosferine uyum sağlıyor. Farklı ayna formları ve çerçeve seçenekleriyle kişiselleştirilebilir bir görünüm de mümkün. Yazlık evlerde lavabo seçimi de çoğunlukla alan kısıtıyla şekilleniyor. Creavit tarafından bu alan kısıtlılığına çözüm olarak sunulan Deep serisine ait 45 cm genişliğindeki set üstü lavabo, sade ama etkili bir yol izliyor. Oval iç formu, suyun kolay tahliyesini sağlayarak temizlik rutinini hızlandırıyor; az yer kaplamasına rağmen konforlu bir kullanım alanı yaratıyor. Dar alanlara minimal bir şıklık katmak isteyenler için ideal. Hijyenin ön planda olduğu tatil evlerinde klozet seçimi de dikkat gerektiriyor. Elegant serisi, asma yapısı sayesinde yerden teması minimumda tutarken, Rim-Off teknolojisiyle su sıçramalarını önleyip kolay temizlik sağlıyor. Entegre taharet musluğu, klasik banyo alışkanlıklarını korumak isteyen kullanıcılar için ekstra konfor sunuyor. Elegant serisi yedi farklı renk seçeneğiyle yazlık evlerin ferah ve modern atmosferine uyum sağlıyor.

www.creavit.com.tr

Aman Residences Bodrum

Seçkin lüks konaklama ve yaşam tarzı markası Aman, Bodrum'da muhteşem bir doğaya sahip olan konumda Aman Residences Bodrum'u hayata geçireceğini duyurdu. Proje, dünyaca bilinen Amanruya'nın da içinde bulunduğu Demirbükü mevkiinde yer alacak. Portföy yönetim şirketi RePie Portföy iş birliğiyle gerçekleştirilecek proje kapsamında satışa yönelik yeni villalar yapılacak, otel ise yeni bir spa, mağazalar, beach club ve restoranlar da dahil olmak üzere yeni tesislerle genişletilecek. Bodrum'un kuzey kıyısında huzurlu bir koyda bulunan Amanruya nefes kesen doğal güzellikleri ve mahremiyetin hakim olduğu özgün konumuyla biliniyor. Amanruya'nın bu gelişimi ile bölgede yeni bir sayfa açılıyor. Amanruya'nın

dönüm noktası niteliğindeki bu dönüşümü, iki saygın mimari tasarım bürosunun titiz iş birliğiyle şekilleniyor. Amanruya tesislerine yapılacak eklentiler ve deniz kıyısında yer alacak yalı tipi villalar, uzun süredir Aman ile çalışan Denniston Mimarlık Ofisi'nin kurucusu ünlü mimar Jean-Michel Gathy tarafından tasarlanıyor. Konut ve konaklama projeleri ile dünya çapında üne sahip Güney Afrika'nın önde gelen mimarlık bürosu SAOTA ise, kıyı, lagün ve orman manzaralı villalarının tasarımını üstlendi. Her iki mimarlık bürosu da Aman tasarım felsefesiyle uyumlu, mekansal dinginlik, mahremiyet ve doğayla güçlü bağ kurma temellerine dayanan, birbirinden farklı ama aynı zamanda da ahenk içinde olan bakış açıları sunuyor.

Roca'dan Akıllı ve Estetik Duş Çözümleri

Banyo alanında armatürden lavaboya, klozetten duş sistemlerine kadar kapsamlı çözümler geliştiren Roca, hem tasarımı hem de fonksiyonelliği odağına alan ürünleriyle her zevke hitap ediyor. Marka, teknolojiyi estetikle buluşturan ürün yelpazesıyla kullanıcı deneyimini bir üst seviyeye taşıyor. Roca'nın geliştirdiği Smart Shower teknolojisi, kullanıcıya kişiselleştirilmiş bir duş deneyimi sunarken aynı zamanda su ve enerji tasarrufu sağlıyor. Dokunmatik kontrol paneli sayesinde sıcaklık ve su akışı hassas şekilde ayarlanabiliyor. Özellikle kalabalık aileler ve yoğun şehir yaşamında konfor arayan kullanıcılar için ideal olan bu sistem, duşu adeta bir ritüele dönüştürüyor. Estetik ve güvenliği bir araya getiren Roca duş tekneleri, markanın özel Stonex® malzemesiyle üretiliyor. Kaymaz yüzeyi, yüksek aşınma direnci ve dayanıklılığı sayesinde uzun ömürlü kullanım sağlıyor. Farklı renk ve boyut seçenekleriyle her banyoya uyum sağlayan bu tekneler, modern banyolarda şıklığın tamamlayıcısı oluyor. Yuvarlak ve kare formlarda sunulan Roca duş başlıkları, geniş su akış yüzeyiyle rahatlatıcı bir duş deneyimi sunuyor. Duvara ya da tavana monte edilebilen seçenekleriyle farklı banyo tasarımlarına uyum sağlıyor. Zarif çizgileriyle banyolara modern bir dokunuş kazandıran bu başlıklar, estetiği işlevsellikle bütünleştiriyor. Evde spa keyfi için geliştirilen Roca'nın hidromasajlı duş kolonları kasları rahatlatıyor.

www.roca.com.tr

BAD Tasarımı Ventuno Marina

Mimar Başak Akkoyunlu liderliğindeki BAD-Başak Akkoyunlu Design tasarımı Ventuno Marina, 2.417 metrekare parsel üzerinde inşa edilen iki yapı ve 24 daire içeren bir apartman projesi ve Çeşme'nin kalbi olan marinaya yürüyüş mesafesinde konumlanıyor. Proje, 1+1, 2+1 ve 3+1 dairelerden oluşan A ve B bloklarından meydana geliyor. Ayrıca bu blokları birbirine bağlayan bodrum katta otopark, dairelere ait depolar, görevli dairesi ve teknik hacimler yer alıyor. Her daireye ait olan depolar, A ve B bloklarına ait asansör ve merdiven içeren çekirdeklerden ulaşılacak şekilde bodrum katta toplanmış olup bulunduğu bölgedeki iklimin de yardımıyla, eskiden sıklıkla kullanılan açık koridor sistemi uygulanmış. Ventuno Marina'nın daire

girişlerinin yanı sıra dikey sirkülasyonun da bağlandığı bu açık koridorlar, yağmur ve rüzgardan korunmak amacıyla tüm cepheyi kaplayan perfore demir saclardan oluşan ve korkuluk görevi gören yarı transparan cepheyle korunuyor. Aynı zamanda tüm katların ev girişleri, koridor taraflarında yer yer oturma alanına dönüşen saksılar ile zenginleştirilen bir peyzaj tasarımı ile öne çıkıyor. Ventuno Marina'nın yaya girişi, iki bloğun ortasından ve parselin batısından sağlanıyor. İki bloğun ortasında, yaya girişinin sol kısmında yer alan yüzme havuzu ve güneşlenme alanı, yürüyüş yollarından hem kot farkı hem de etrafındaki peyzaj alanıyla ayrılıyor.

www.basakakkoyunlu.com

IGLO Architects'e "Winner" Ödülü

Farklı sektörlerdeki işverenleri için Türkiye'deki birçok şehirde ve yurt dışında mimari tasarım, proje ve uygulama alanlarında hizmet veren, mimarlık alanında işlevsel tasarımlar ve uygun maliyetli çözümler üreten Mimar Zafer Karoğlu ve Mimar Esen Akar Karoğlu liderliğindeki IGLO Architects, Big See Awards 2025'te iki farklı proje ile iki ayrı kategoride Winner ödülünün sahibi oldu. Slovenya'nın Portorož kentinde düzenlenen ve Orta-Güneydoğu Avrupa'nın en kapsamlı yaratıcı endüstri buluşmalarından biri olan Big Architecture Festival kapsamında verilen ödüller, mimarlık ve tasarım dünyasının önde gelen profesyonellerini bir araya getirdi. IGLO Architects tarafından hayata geçirilen Galsan Plastik Fabrikası, "Industrial Buildings" kategorisinde; Backhaus Üretim ve Yönetim Tesisi ise "Workplace" kategorisinde ödüle layık görüldü. Festival kapsamında düzenlenen törende IGLO Architects, iki projesini uluslararası izleyicilere özel bir sunumla tanıttı. Sergiler, paneller ve sektörler arası buluşmalarla zenginleşen festival programı, bölgenin en önemli mimarlık ve tasarım etkinliklerinden biri olarak dikkat çekiyor. "Industrial Buildings" kategorisinde "Winner" ödülü alan Galsan Plastik Fabrikası, Kocaeli Dilovası'nda yer alan, üretim, ofis ve sosyal alanları bir araya getiren, çevreci tasarım yaklaşımıyla öne çıkan büyük ölçekli bir üretim tesisi olarak dikkat çekiyor. "Workplace" kategorisinde "Winner" ödülünün sahibi olan Backhaus Üretim ve Yönetim Tesisi ise İstanbul Ayazağa'daki mevcut bir sanayi yapısının gıda sektörüne yönelik olarak yeniden işlevlendirilmesini içeriyor. Bu çifte başarı, IGLO Architects'in farklı ölçeklerdeki endüstriyel projelere işlevsel, çağdaş ve sürdürülebilir çözümler getirme vizyonunun uluslararası ölçekte bir kez daha takdir edildiğinin göstergesi oldu.

www.iglo.com.tr

Boytorun Mimarlık'tan Yenilikçi Mağaza

Mimar Yudum Boytorun ve Mimar Semih Boytorun tarafından kurulan Boytorun Mimarlık'ın uygulama projelerini üstlendiği Brunello Cucinelli, markanın çalışma kültürüne ve kurumsal kimliğine uygun olarak yeniden ele alınmış. . Toplamda 242 metrekare taban alanına sahip olan, zemin ve asma kat olmak üzere iki kattan oluşan mağazanın tasarımında, kullanıcının deneyimini merkeze

alan bir yaklaşıma başvurulmuş. Kadın ve erkek koleksiyonlarına ev sahipliği yapan mağaza, Brunello Cucinelli'nin "çağdaş yaşam tarzı" anlayışını yansıtan sofistike çizgisini taşıyor. Mevcut mekansal yetersizlikleri detaylı analizlerle tespit eden Boytorun Mimarlık bu alanları kullanıcı ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemiş. Aydınlatmadan akustiğe, depolama çözümlerinden ürün sunum tekniklerine kadar pek çok alanda iyileştirme yaparak esnek, dinamik ve teknolojik bir mağaza konsepti geliştirmiş. Yenilikçi bir mağaza anlayışı ile biçimlendirilen Brunello Cucinelli; yumuşak renk tonları, jüt paneller, ahşap detaylar ve metal vurgularla zenginleştirilip oturma alanları, doğal ışık kullanımı ve gizli aydınlatmalarla da desteklenerek hem görsel hem de işlevsel bir bütünlüğe kavuşturulmuş. Galeri boşluğundan süzülen doğal ışık, aplik ve tavan aydınlatmaları ile destekleniyor.

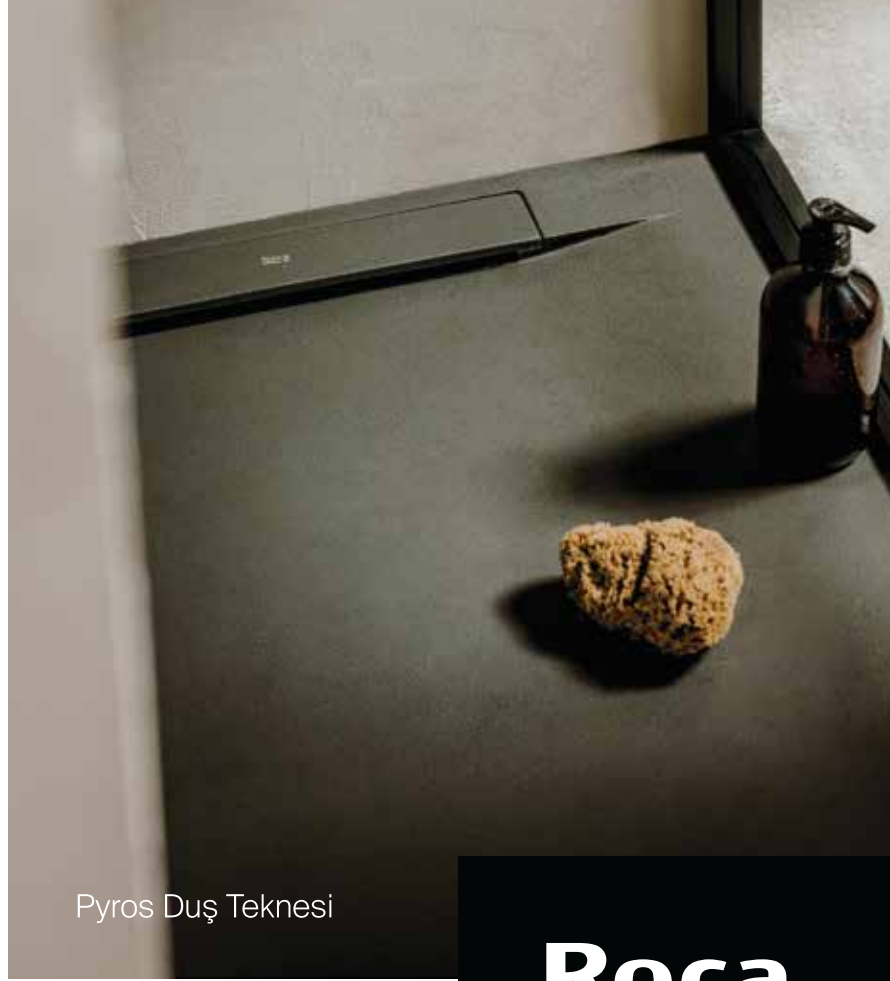
www.boytorunarch.com

Evolution Duş Kolonu

Ona El Duşu + Banyo Bataryası

Pyros Duş Teknesi

Akıllı teknoloji, estetik tasarım ve fonksiyonellik,
Roca'nın duş çözümlerinde bir araya geliyor.

Roca

roca.com.tr

@ /roca_turkey in /roca-turkiye